

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 13ης Σεπτεμβρίου 2018*

«Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία – Εγγραφή και εν συνεχεία διατήρηση του ονόματος της προσφεύγουσας στον κατάλογο των οντοτήτων που υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα – Υποχρέωση αιτιολόγησης – Νομική βάση – Συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ρωσίας – Δικαίωμα της ιδιοκτησίας – Δικαίωμα άσκησης οικονομικής δραστηριότητας – Αναλογικότητα»

Στις υποθέσεις T-735/14 και T-799/14,

Gazprom Neft PAO, πρώην Gazprom Neft OAO, με έδρα την Αγία Πετρούπολη (Ρωσία), εκπροσωπούμενη από τους L. Van den Hende, J. Charles, δικηγόρους, και την S. Cogman, solicitor,

προσφεύγουσα,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από τον M. Bishop και την S. Boelaert,

καθού,

υποστηριζόμενου από

το **Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας**, εκπροσωπούμενο αρχικώς από τις C. Brodie και S. Simmons, στη συνέχεια από τις C. Brodie και V. Kaye, στη συνέχεια από τις C. Brodie, C. Crane και τον S. Brandon, και τέλος από τις C. Brodie, R. Fadoju και τον S. Brandon, επικουρούμενους από τους G. Facenna, QC, και C. Banner, barrister,

και από

την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εκπροσωπούμενη από τους L. Havas, T. Scharf και D. Gauci,

παρεμβαίνοντες,

με αντικείμενο αίτηση βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ για την ακύρωση, πρώτον, του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχεία β' έως δ', παράγραφοι 3 και 4, του άρθρου 4, του άρθρου 4α, του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', και του παραρτήματος III της απόφασης 2014/512/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 31ης Ιουλίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ 2014, L 229, σ. 13), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2014/659/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 8ης Σεπτεμβρίου 2014 (ΕΕ 2014, L 271, σ. 54), και με την απόφαση 2014/872/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 2014 (ΕΕ 2014, L 349, σ. 58), και, δεύτερον, του άρθρου 3, του άρθρου 3α, του άρθρου 4, παράγραφοι 3 και 4, του

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

άρθρου 5, παράγραφος 2, στοιχεία β' έως δ', παράγραφοι 3 και 4, του άρθρου 11, παράγραφος 1, στοιχείο α', και του παραρτήματος VI του κανονισμού (ΕΕ) 833/2014 του Συμβουλίου, της 31ης Ιουλίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ 2014, L 229, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 960/2014 του Συμβουλίου, της 8ης Σεπτεμβρίου 2014 (ΕΕ 2014, L 271, σ. 3), και με τον κανονισμό (ΕΕ) 1290/2014 του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 2014 (ΕΕ 2014, L 349, σ. 20),

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους G. Berardis (εισηγητή), πρόεδρο, D. Spielmann και Z. Csehi, δικαστές,

γραμματέας: L. Grzegorzczak, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησης της 14ης Δεκεμβρίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Η προσφεύγουσα, Gazprom Neft PAO, είναι εμπορική εταιρία ρωσικού δικαίου εξειδικευμένη στην έρευνα και παραγωγή πετρελαίου και φυσικού αερίου, στην πώληση και διανομή αργού πετρελαίου και στην παραγωγή και πώληση προϊόντων πετρελαίου. Πλειοψηφών μέτοχος της εταιρίας αυτής είναι η Gazprom Joint Stock Company, η οποία κατέχει άμεσα και έμμεσα το 95,7 % των μετοχών της. Η Ρωσική Κυβέρνηση κατέχει άμεσα και έμμεσα το 50,23 % των μετοχών της Gazprom Joint Stock Company.
- 2 Στις 20 Φεβρουαρίου 2014, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταδίκασε εντονότατα τη χρήση βίας στην Ουκρανία. Ζήτησε τον άμεσο τερματισμό της βίας και τον πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στην Ουκρανία. Το Συμβούλιο εξέτασε επίσης το ενδεχόμενο λήψης περιοριστικών μέτρων κατά προσώπων ευθυνόμενων για παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, βιαιοπραγίες και χρήση υπέρμετρης βίας.
- 3 Κατά την έκτακτη συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στις 3 Μαρτίου 2014, το Συμβούλιο καταδίκασε την κατάφωρη παραβίαση της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Ουκρανίας από τις επιθετικές ενέργειες των ρωσικών ενόπλων δυνάμεων, καθώς και την έγκριση που έδωσε το Soviet Federatsii Federal'nogo Sobrania Rossiskoï Federatsii (Ομοσπονδιακό Συμβούλιο της Ομοσπονδιακής Συνέλευσης της Ρωσικής Ομοσπονδίας) την 1η Μαρτίου 2014 για χρήση των ενόπλων δυνάμεων στο έδαφος της Ουκρανίας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση κάλεσε τη Ρωσική Ομοσπονδία να αποσύρει αμέσως τις ένοπλες δυνάμεις της στις περιοχές μόνιμης στάθμευσής τους, σύμφωνα με τις διεθνείς της υποχρεώσεις.
- 4 Στις 5 Μαρτίου 2014, το Συμβούλιο ενέκρινε περιοριστικά μέτρα που επικεντρώθηκαν στη δέσμευση και την ανάκτηση υπεξαίρεθέντων ουκρανικών κρατικών κεφαλαίων.
- 5 Στις 6 Μαρτίου 2014, οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων της Ένωσης προσυπέγραψαν τα συμπεράσματα του Συμβουλίου που εγκρίθηκαν στις 3 Μαρτίου 2014. Καταδίκασαν δε απερίφραστα την απρόκλητη παραβίαση της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Ουκρανίας από τη Ρωσική Ομοσπονδία και ζήτησαν από την τελευταία να αποσύρει αμέσως τις ένοπλες δυνάμεις της στις περιοχές μόνιμης στάθμευσής τους, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες συμφωνίες. Οι αρχηγοί κρατών

ή κυβερνήσεων της Ένωσης δήλωσαν ότι τυχόν περαιτέρω ενέργειες της Ρωσικής Ομοσπονδίας ικανές να οδηγήσουν σε αποσταθεροποίηση της κατάστασης στην Ουκρανία θα είχαν πρόσθετες και εκτενείς συνέπειες στις σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Ρωσικής Ομοσπονδίας, αφετέρου, σε ευρύ φάσμα οικονομικών τομέων. Κάλεσαν τη Ρωσική Ομοσπονδία να επιτρέψει την άμεση πρόσβαση των διεθνών παρατηρητών, τονίζοντας ότι η επίλυση της κρίσης στην Ουκρανία πρέπει να βασίζεται στην εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, καθώς και στην αυστηρή τήρηση των διεθνών κανόνων.

- 6 Στις 16 Μαρτίου 2014, η βουλή της Αυτόνομης Δημοκρατίας της Κριμαίας και η τοπική κυβέρνηση της πόλης της Σεβαστούπολης, δύο διοικητικών υποδιαιρέσεων της Ουκρανίας, διενήργησαν δημοψήφισμα σχετικά με το καθεστώς της Κριμαίας. Στο δημοψήφισμα αυτό, ερωτήθηκε ο λαός της Κριμαίας αν επιθυμεί να ενσωματωθεί στη Ρωσική Ομοσπονδία ως ομόσπονδο κράτος ή αν επιθυμεί να αποκαταστήσει το Σύνταγμα της Κριμαίας του 1992 και το καθεστώς της Κριμαίας ως τμήματος της Ουκρανίας. Σύμφωνα με το αποτέλεσμα που ανακοινώθηκε από την Αυτόνομη Δημοκρατία της Κριμαίας, το 96,77 % ψήφισε υπέρ της ενσωμάτωσης της περιοχής στη Ρωσική Ομοσπονδία, ενώ η συμμετοχή ανήλθε στο 83,1 %.
- 7 Στις 17 Μαρτίου 2014, το Συμβούλιο ενέκρινε περαιτέρω συμπεράσματα σχετικά με την Ουκρανία. Το Συμβούλιο καταδίκασε απερίφραστα τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος της 16ης Μαρτίου 2014 στην Κριμαία για την προσχώρηση στη Ρωσική Ομοσπονδία, εκτιμώντας ότι το δημοψήφισμα αυτό πραγματοποιήθηκε κατά κατάφωρη παραβίαση του Ουκρανικού Συντάγματος. Το Συμβούλιο κάλεσε μετ' επιτάσεως τη Ρωσική Ομοσπονδία να προβεί σε ενέργειες για την αποκλιμάκωση της κρίσης, να μειώσει αμέσως τις δυνάμεις της στα προ κρίσης επίπεδα και να τις επαναφέρει στις θέσεις τους σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις της, να ξεκινήσει άμεσα διάλογο με την Ουκρανική Κυβέρνηση και να κάνει χρήση όλων των οικείων διεθνών μηχανισμών για την αναζήτηση ειρηνικής λύσης ύστερα από διαπραγματεύσεις, τηρώντας στο ακέραιο τις διμερείς και πολυμερείς δεσμεύσεις της για τον σεβασμό της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Ουκρανίας. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο εξέφρασε τη λύπη του για το γεγονός ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών δεν κατάφερε να εγκρίνει ψήφισμα, λόγω του βέτο που αντέταξε η Ρωσική Ομοσπονδία. Περαιτέρω, το Συμβούλιο παρότρυνε τη Ρωσική Ομοσπονδία να μην προβεί σε ενέργειες για την προσάρτηση της Κριμαίας κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου.
- 8 Την ίδια ημέρα, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει του άρθρου 29 ΣΕΕ, την απόφαση 2014/145/ΚΕΠΠΑ, σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά δράσεις που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ 2014, L 78, σ. 16), καθώς και, βάσει του άρθρου 215 ΣΛΕΕ, τον κανονισμό (ΕΕ) 269/2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα για ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ 2014, L 78, σ. 6), μέσω των οποίων επέβαλε ταξιδιωτικούς περιορισμούς και μέτρα δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων προσώπων υπεύθυνων για ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, καθώς και προσώπων και οντοτήτων συνδεδεμένων με αυτά.
- 9 Στις 17 Μαρτίου 2014, η Ρωσική Ομοσπονδία αναγνώρισε επίσημα τα αποτελέσματα του δημοψηφίσματος που διεξήχθη στην Κριμαία στις 16 Μαρτίου 2014. Μετά το δημοψήφισμα αυτό, το Ανώτατο Συμβούλιο της Κριμαίας και το δημοτικό συμβούλιο της Σεβαστούπολης κήρυξαν την ανεξαρτησία της Κριμαίας από την Ουκρανία και ζήτησαν την ενσωμάτωσή της στη Ρωσική Ομοσπονδία. Την ίδια ημέρα, ο Ρώσος Πρόεδρος υπέγραψε διάταγμα με το οποίο αναγνώρισε τη Δημοκρατία της Κριμαίας ως κυρίαρχο και ανεξάρτητο κράτος.
- 10 Στις 21 Μαρτίου 2014, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθύμισε τη δήλωση των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων της Ένωσης της 6ης Μαρτίου 2014 και ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προετοιμάσουν ενδεχόμενα στοχευμένα μέτρα.

- 11 Στις 23 Ιουνίου 2014, το Συμβούλιο αποφάσισε ότι η εισαγωγή στην Ένωση εμπορευμάτων καταγωγής Κριμαίας ή Σεβαστούπολης θα πρέπει να απαγορευθεί, με την εξαίρεση των εμπορευμάτων καταγωγής Κριμαίας ή Σεβαστούπολης στα οποία η Ουκρανική Κυβέρνηση έχει χορηγήσει πιστοποιητικό καταγωγής.
- 12 Μετά το ατύχημα της 17ης Ιουλίου 2014 που είχε ως αποτέλεσμα την καταστροφή του αεροσκάφους της πτήσης MH17 της Malaysian Airlines στο Ντονέσκ (Ουκρανία), το Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) να ολοκληρώσουν τις προπαρασκευαστικές τους εργασίες για ενδεχόμενα στοχευμένα μέτρα και να υποβάλουν, το αργότερο έως τις 24 Ιουλίου, προτάσεις για τη λήψη μέτρων, μεταξύ άλλων, σχετικά με την πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές, την άμυνα, τα αγαθά διπλής χρήσης και τις ευαίσθητες τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένου του ενεργειακού τομέα.
- 13 Στις 31 Ιουλίου 2014, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει του άρθρου 29 ΣΕΕ, την απόφαση 2014/512/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία (ΕΕ 2014, L 229, σ. 13). Την ίδια ημερομηνία το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει του άρθρου 215 ΣΛΕΕ, τον κανονισμό (ΕΕ) 833/2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα για ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ 2014, L 229, σ. 1).
- 14 Το παράρτημα II του κανονισμού 833/2014 περιέχει κατάλογο στον οποίο περιλαμβάνονται οι τεχνολογίες που αναφέρονται στο άρθρο 3 του εν λόγω κανονισμού, κατατασσόμενες σύμφωνα με τους κωδικούς της συνδυασμένης ονοματολογίας, ήτοι, κυρίως, σωλήνες κάθε είδους των τύπων που χρησιμοποιούνται για τους αγωγούς πετρελαίου ή αερίου, εργαλεία διάτρησης ή γεώτρησης, αντλίες εκτόπισης για υγρά, ανυψωτές υγρών, μηχανές γεώτρησης εν γένει για τη διάτρηση του εδάφους ή μέρη των μηχανών αυτών, εξέδρες γεώτρησης ή εκμετάλλευσης, αυτοκίνητα-πύργοι γεωτρήσεων (derricks) για τη διερεύνηση ή τη διάτρηση του εδάφους, πλοία-φάροι, πλοία-αντλίες κ.λπ.
- 15 Στη συνέχεια, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 8 Σεπτεμβρίου 2014, την απόφαση 2014/659/ΚΕΠΠΑ, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/512 (ΕΕ 2014, L 271, σ. 54), και τον κανονισμό (ΕΕ) 960/2014, για την τροποποίηση του κανονισμού 833/2014 (ΕΕ 2014, L 271, σ. 3). Με τις ανωτέρω πράξεις επιβλήθηκαν πρόσθετοι περιορισμοί στις συναφείς υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για την έρευνα και την παραγωγή πετρελαίου σε βαθέα ύδατα, για την έρευνα και την παραγωγή πετρελαίου στην Αρκτική ή για έργα σχιστολιθικού πετρελαίου στη Ρωσία. Οι ίδιες πράξεις επέβαλαν πρόσθετους περιορισμούς σχετικούς με την πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές της Ένωσης και επέκτειναν το πεδίο εφαρμογής τους στις τρεις μεγαλύτερες ρωσικές εταιρίες που ελέγχονται από το κράτος ή των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει κατά πλειοψηφία στο κράτος και οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα του αργού πετρελαίου και των προϊόντων πετρελαίου, περιλαμβανομένης και της προσφεύγουσας.
- 16 Τέλος, η απόφαση 2014/512, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2014/659, τροποποιήθηκε με την απόφαση 2014/872/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 2014 (ΕΕ 2014, L 349, σ. 58, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση). Ο κανονισμός 833/2014, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 960/2014, τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 1290/2014 του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 2014 (ΕΕ 2014, L 349, σ. 20, στο εξής: προσβαλλόμενος κανονισμός).

- 17 Το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχεία β' έως δ', και παράγραφοι 3 και 4, της προσβαλλόμενης απόφασης, όπως προστέθηκε ή τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 1, της απόφασης 2014/659, και εν συνεχεία με το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχεία α' και β', της απόφασης 2014/872, προβλέπει τα εξής:

«2. Απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση αγορά ή πώληση, η άμεση ή έμμεση παροχή επενδυτικών υπηρεσιών ή η συνδρομή στην έκδοση ή οποιαδήποτε άλλη συναλλαγή, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ομόλογα, τίτλους κεφαλαίου ή συναφή χρηματοοικονομικά μέσα με μέγιστη διάρκεια που υπερβαίνει τις 30 ημέρες, που εκδίδονται μετά τη 12η Σεπτεμβρίου 2014 από:

[...]

- β) οντότητες που έχουν έδρα στη Ρωσία και είναι κρατικού ελέγχου ή είναι κρατικής ιδιοκτησίας σε ποσοστό άνω του 50 %, το υπολογιζόμενο σύνολο ενεργητικού των οποίων υπερβαίνει το 1 τρισεκατομμύριο ρωσικά ρούβλια και τα υπολογιζόμενα έσοδα των οποίων προέρχονται κατά 50 % τουλάχιστον από την πώληση ή μεταφορά αργού πετρελαίου ή πετρελαϊκών προϊόντων κατά τη 12η Σεπτεμβρίου 2014, όπως κατονομάζονται στο παράρτημα III·
- γ) οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο, οντότητα ή οργανισμό με έδρα εκτός της Ένωσης που ανήκει σε ποσοστό άνω του 50 % σε οντότητα η οποία αναφέρεται στα στοιχεία α' και β'· ή
- δ) οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο, οντότητα ή οργανισμό που ενεργεί εξ ονόματος ή υπό τις εντολές οντότητας η οποία ανήκει στην κατηγορία που αναφέρεται στο στοιχείο γ' ή κατονομάζεται στα παραρτήματα II ή III.

3. Απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση σύσταση ή η συμμετοχή σε οποιαδήποτε συμφωνία για την παροχή νέων δανείων ή πίστωσης με μέγιστη διάρκεια που υπερβαίνει τις 30 ημέρες προς οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο, οντότητα ή οργανισμό που αναφέρεται στις παραγράφους 1 ή 2, μετά τη 12η Σεπτεμβρίου 2014, πλην των δανείων ή της πίστωσης που έχουν ειδικό και καταγεγραμμένο σκοπό την παροχή χρηματοδότησης για μη απαγορευμένες άμεσες ή έμμεσες εισαγωγές ή εξαγωγές αγαθών και μη χρηματοοικονομικές υπηρεσίες μεταξύ της Ένωσης και της Ρωσίας ή οποιασδήποτε άλλης τρίτης χώρας ή για δάνεια που έχουν ειδικό και καταγεγραμμένο σκοπό την παροχή επείγουσας χρηματοδότησης για την τήρηση των κριτηρίων φερεγγυότητας και ρευστότητας για νομικά πρόσωπα που έχουν έδρα στην Ένωση, την κυριότητα των οποίων έχει κατά ποσοστό άνω του 50 % οντότητα που αναφέρεται στο παράρτημα I.

4. Η απαγόρευση της παραγράφου 3 δεν ισχύει για αναλήψεις πίστωσης ή εκταμιεύσεις που πραγματοποιούνται βάσει σύμβασης η οποία συνάφθηκε πριν από τη 12η Σεπτεμβρίου 2014, αν:

- α) όλοι οι όροι των εν λόγω αναλήψεων πίστωσης ή εκταμιεύσεων:
 - i) συμφωνήθηκαν πριν από τη 12η Σεπτεμβρίου 2014, και
 - ii) δεν έχουν τροποποιηθεί από την ημερομηνία αυτή και μετά, και
- β) πριν από τη 12η Σεπτεμβρίου 2014, έχει οριστεί ημερομηνία για τη μέγιστη διάρκεια συμβάσεων όσον αφορά την πλήρη αποπληρωμή όλων των διαθέσιμων κεφαλαίων και την άρση όλων των δεσμεύσεων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων δυνάμει της σύμβασης.

Οι όροι των αναλήψεων πίστωσης ή εκταμιεύσεων που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικά με τη διάρκεια της προθεσμίας αποπληρωμής για κάθε ανάληψη πίστωσης ή εκταμίευση, το επιτόκιο που ισχύει ή τη μέθοδο υπολογισμού του επιτοκίου, καθώς και το μέγιστο ποσό.»

- 18 Με το παράρτημα της απόφασης 2014/659 προστίθεται στην απόφαση 2014/512 το παράρτημα III, το οποίο εγγράφει το όνομα της προσφεύγουσας στον κατάλογο των νομικών προσώπων, οντοτήτων και οργανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β', της εν λόγω απόφασης.
- 19 Το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχεία β' έως δ', παράγραφοι 3 και 4, του προσβαλλόμενου κανονισμού, όπως προστέθηκε ή τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 5, του κανονισμού 960/2014, και εν συνεχεία με το άρθρο 1, παράγραφοι 6 και 7, του κανονισμού 1290/2014, προβλέπει τα κατωτέρω:

«2. Απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση αγορά, πώληση, παροχή επενδυτικής υπηρεσίας για την έκδοση ή παροχή βοήθειας για την έκδοση καθώς [και] η με άλλο τρόπο διαπραγμάτευση κινητών αξιών και μέσων χρηματαγοράς τα οποία έχουν διάρκεια άνω των 30 ημερών και εκδίδονται μετά τη 12η Σεπτεμβρίου 2014 από:

[...]

- β) νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που έχει την έδρα του στη Ρωσία, τελεί υπό κρατικό έλεγχο ή υπό κρατική ιδιοκτησία σε ποσοστό άνω του 50 %, του οποίου τα συνολικά εκτιμώμενα περιουσιακά στοιχεία υπερβαίνουν το 1 τρισεκατομμύριο ρωσικά ρούβλια και του οποίου τα εκτιμώμενα έσοδα προέρχονται κατά τουλάχιστον 50 % από την πώληση ή τη μεταφορά αργού πετρελαίου ή προϊόντων πετρελαίου, όπως κατονομάζεται στο παράρτημα VI,
- γ) νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που έχει την έδρα του εκτός της Ένωσης και του οποίου τα δικαιώματα ιδιοκτησίας κατέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό άνω του 50 % οντότητα αναφερόμενη στο στοιχείο α' ή β' της παρούσας παραγράφου ή
- δ) νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που ενεργεί εξ ονόματος ή κατ' εντολή οντότητας αναφερόμενης στο στοιχείο α', β' ή γ' της παρούσας παραγράφου.

3. Απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση σύναψη συμφωνίας ή η συμμετοχή σε συμφωνία για την παροχή νέων δανείων ή πιστώσεων με διάρκεια άνω των 30 ημερών προς οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που αναφέρεται στις παραγράφους 1 ή 2 μετά τη 12η Σεπτεμβρίου 2014.

Η απαγόρευση δεν εφαρμόζεται στα εξής:

- α) δάνεια ή πιστώσεις που έχουν ειδικό και καταγεγραμμένο σκοπό την παροχή χρηματοδότησης για μη απαγορευμένες εισαγωγές ή εξαγωγές αγαθών και μη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών μεταξύ της Ένωσης και οποιουδήποτε τρίτου κράτους, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για αγαθά και υπηρεσίες από άλλο τρίτο κράτος που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση της σύμβασης εξαγωγής ή εισαγωγής, ή
- β) δάνεια που έχουν ειδικό και καταγεγραμμένο σκοπό την παροχή επείγουσας χρηματοδότησης για την τήρηση κριτηρίων φερεγγυότητας και ρευστότητας για νομικά πρόσωπα που έχουν την έδρα τους στην Ένωση, των οποίων τα δικαιώματα ιδιοκτησίας κατέχει σε ποσοστό άνω του 50 % οντότητα που αναφέρεται στο παράρτημα III.

4. Η απαγόρευση της παραγράφου 3 δεν ισχύει για αναλήψεις ή εκταμιεύσεις που πραγματοποιούνται βάσει συμβάσεως που έχει συναφθεί πριν από την 12η Σεπτεμβρίου 2014 υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) όλοι οι όροι και οι προϋποθέσεις των εν λόγω αναλήψεων ή εκταμιεύσεων:
- συμφωνήθηκαν πριν από την 12η Σεπτεμβρίου 2014, και
 - δεν έχουν τροποποιηθεί από την ημερομηνία αυτή και μετά, και

β) πριν από την 12η Σεπτεμβρίου 2014 καθορίστηκε συμβατική ημερομηνία λήξης για την πλήρη εξόφληση όλων των κεφαλαίων που διατέθηκαν και για την πραγματοποίηση όλων των δεσμεύσεων, των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν δυνάμει της σύμβασης.

Οι όροι και οι προϋποθέσεις για τις αναλήψεις και τις εκταμιεύσεις που αναφέρονται στο [στοιχείο] α' περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικά με τη διάρκεια της περιόδου εξόφλησης για κάθε ανάληψη ή εκταμίευση, το επιτόκιο που εφαρμόζεται ή τη μέθοδο υπολογισμού του επιτοκίου, καθώς και το μέγιστο ποσό.»

20 Το άρθρο 1, παράγραφος 9, του κανονισμού 960/2014 προβλέπει ότι το παράρτημα III του εν λόγω κανονισμού, το οποίο εγγράφει το όνομα της προσφεύγουσας στον κατάλογο των νομικών προσώπων, οντοτήτων και οργανισμών που αναφέρονται στο άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 833/2014, προστίθεται στον τελευταίο αυτό κανονισμό υπό τη μορφή του παραρτήματος VI.

21 Το άρθρο 4 της προσβαλλόμενης απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2014/872, ορίζει τα εξής:

«1. Η άμεση ή έμμεση πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή συγκεκριμένου εξοπλισμού που είναι κατάλληλος για τις ακόλουθες κατηγορίες έργων έρευνας και παραγωγής στη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένης της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης και της υφαλοκρηπίδας της, από υπηκόους των κρατών μελών ή από το έδαφος κρατών μελών ή με σκάφη ή αεροσκάφη υπό τη δικαιοδοσία των κρατών μελών υπόκειται σε εκ των προτέρων αδειοδότηση από την αρμόδια αρχή του εξαγοντος κράτους μέλους:

α) έρευνα και παραγωγή πετρελαίου σε ύδατα με βάθος μεγαλύτερο των 150 μέτρων·

β) έρευνα και παραγωγή πετρελαίου στην υπεράκτια περιοχή βορείως του Αρκτικού Κύκλου·

γ) έργα έρευνας δυνάμενα να παράγουν πετρέλαιο από πόρους ευρισκομένους σε σχιστολιθικούς σχηματισμούς μέσω υδραυλικής ρηγμάτωσης. Δεν εφαρμόζεται στην έρευνα και παραγωγή διαμέσου σχιστολιθικών κοιτασμάτων με σκοπό την ανεύρεση ή την άντληση πετρελαίου από μη σχιστολιθικά αποθέματα.

Η Ένωση λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να καθορισθούν τα σχετικά είδη που καλύπτονται από την παρούσα παράγραφο.

2. Η παροχή:

α) τεχνικής βοήθειας ή άλλων υπηρεσιών που αφορούν τον εξοπλισμό που αναφέρεται στην παράγραφο 1·

β) χρηματοδότησης ή χρηματοδοτικής βοήθειας για κάθε πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή του εξοπλισμού που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ή για την παροχή συναφούς τεχνικής βοήθειας ή εκπαίδευσης,

επίσης υπόκειται σε εκ των προτέρων αδειοδότηση από την αρμόδια αρχή του εξαγοντος κράτους μέλους.

3. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών δεν χορηγούν καμία άδεια για οποιαδήποτε πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή του εξοπλισμού ή για την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, εφόσον κρίνουν ότι η εν λόγω πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή ή παροχή των υπηρεσιών προορίζεται για μια από τις κατηγορίες έρευνας και παραγωγής που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

4. Η παράγραφος 3 δεν θίγει την εκτέλεση συμβάσεων που έχουν συναφθεί πριν από την 1η Αυγούστου 2014 ή συμπληρωματικών συμβάσεων που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων.

5. Άδεια μπορεί να δοθεί όταν η πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή των ειδών ή η παροχή των υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 χρειάζεται για την επείγουσα πρόληψη ή μετριασμό ενός γεγονότος δυναμένου να έχει σοβαρή και σημαντική επίπτωση στην ανθρώπινη υγεία και ασφάλεια ή στο περιβάλλον. Σε δεόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις επείγοντος, η πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή, ή η παροχή των υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 μπορεί να γίνει χωρίς προηγούμενη άδεια εφόσον ο εξαγωγέας ειδοποιήσει την αρμοδία αρχή εντός πέντε εργασίμων ημερών μετά την πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή, ή την παροχή των υπηρεσιών, δίνοντας λεπτομερή αιτιολόγηση της πώλησης, προμήθειας, μεταβίβασης ή εξαγωγής, ή της παροχής των υπηρεσιών άνευ προηγούμενης αδείας.»

22 Ομοίως, το άρθρο 3 και το άρθρο 4, παράγραφοι 3 και 4, του κανονισμού 833/2014, όπως τροποποιήθηκαν με τον κανονισμό 1290/2014, προβλέπουν τα εξής:

«Άρθρο 3

1. Απαιτείται προηγούμενη άδεια για την πώληση, την προμήθεια, τη μεταβίβαση ή την εξαγωγή, άμεσα ή έμμεσα, ειδών που παρατίθενται στο παράρτημα II, ανεξάρτητα από το εάν προέρχονται από την Ένωση ή όχι, σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα στη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένων της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης και της υφαλοκρηπίδας της, ή σε οποιαδήποτε άλλη χώρα, εάν τα είδη αυτά προορίζονται προς χρήση στη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένων της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης και της υφαλοκρηπίδας της.

2. Για κάθε πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή για την οποία απαιτείται άδεια σύμφωνα με το παρόν άρθρο, η άδεια χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο εξαγωγέας και σύμφωνα με τους λεπτομερείς κανόνες του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΚ) 428/2009. Η άδεια ισχύει σε ολόκληρη την Ένωση.

3. Το παράρτημα II περιλαμβάνει ορισμένα είδη κατάλληλα για τις ακόλουθες κατηγορίες έργων έρευνας και παραγωγής στη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένων της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης και της υφαλοκρηπίδας της:

- α) έρευνα και παραγωγή πετρελαίου σε ύδατα με βάθος μεγαλύτερο των 150 μέτρων·
- β) έρευνα και παραγωγή πετρελαίου στην υπεράκτια περιοχή βορείως του Αρκτικού Κύκλου, ή
- γ) έργα δυνάμενα να παράγουν πετρέλαιο από πόρους ευρισκομένους σε σχιστολιθικούς σχηματισμούς μέσω υδραυλικής ρηγμάτωσης. Δεν εφαρμόζεται στην αναζήτηση και παραγωγή διαμέσου σχιστολιθικών κοιτασμάτων με σκοπό την ανεύρεση μη σχιστολιθικών αποθεμάτων ή την άντληση πετρελαίου από μη σχιστολιθικά αποθέματα.

4. Οι εξαγωγείς παρέχουν στις αρμόδιες αρχές όλες τις κατάλληλες πληροφορίες που απαιτούνται για την αίτησή τους για έκδοση άδειας εξαγωγής.

5. Οι αρμόδιες αρχές δεν χορηγούν καμία άδεια για πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή των ειδών που περιλαμβάνει το παράρτημα II, εάν έχουν βάσιμους λόγους να κρίνουν ότι η πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή των ειδών προορίζονται για οποιαδήποτε από τις κατηγορίες έργων έρευνας και παραγωγής που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

Ωστόσο, οι αρμόδιες αρχές δύνανται να χορηγούν άδεια όταν η πώληση, η προμήθεια, η μεταβίβαση ή η εξαγωγή αφορούν την εκτέλεση υποχρέωσης που απορρέει από σύμβαση η οποία συνήφθη πριν από την 1η Αυγούστου 2014, ή συμπληρωματικές συμβάσεις που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων.

Οι αρμόδιες αρχές δύνανται επίσης να χορηγούν άδεια όταν η πώληση, η προμήθεια, η μεταβίβαση ή η εξαγωγή των ειδών είναι απαραίτητες για την επείγουσα πρόληψη ή τον μετριασμό συμβάντος που είναι πιθανό να έχει σοβαρό και σημαντικό αντίκτυπο στην ανθρώπινη υγεία και ασφάλεια ή στο περιβάλλον. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις επείγοντος, η πώληση, η προμήθεια, η μεταβίβαση ή η εξαγωγή μπορούν να πραγματοποιηθούν χωρίς προηγούμενη άδεια υπό την προϋπόθεση ότι ο εξαγωγέας ενημερώνει την αρμόδια αρχή εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την πώληση, την προμήθεια, τη μεταβίβαση ή την εξαγωγή, παρέχοντας λεπτομερή στοιχεία σχετικά με την αιτιολόγηση για την πώληση, την προμήθεια, τη μεταβίβαση ή την εξαγωγή που πραγματοποιήθηκαν χωρίς προηγούμενη άδεια.

6. Σύμφωνα με τους όρους της παραγράφου 5, οι αρμόδιες αρχές δύνανται να ακυρώσουν, να αναστείλουν, να τροποποιήσουν ή να ανακαλέσουν ήδη χορηγηθείσα άδεια εξαγωγής.

7. Σε περίπτωση άρνησης χορήγησης άδειας, ή ακύρωσης, αναστολής, ουσιαστικού περιορισμού ή ανάκλησης της άδειας εκ μέρους της αρμοδίας αρχής σύμφωνα με τις παραγράφους 5 ή 6, το οικείο κράτος μέλος κοινοποιεί στα λοιπά κράτη μέλη και την Επιτροπή την απόφασή του και ανταλλάσσει κάθε σχετική πληροφορία με αυτά, τηρουμένων των διατάξεων περί εμπιστευτικότητας των πληροφοριών αυτών που περιλαμβάνει ο κανονισμός (ΕΚ) 515/97 του Συμβουλίου.

8. Προτού ένα κράτος μέλος χορηγήσει σύμφωνα με την παράγραφο 5 άδεια για μια συναλλαγή κατ' ουσίαν ταυτόσημη με συναλλαγή για την οποία άλλο κράτος μέλος ή κράτη μέλη είχαν διατυπώσει άρνηση που εξακολουθεί να ισχύει, όπως προβλέπεται στις παραγράφους 6 και 7, προβαίνει καταρχάς σε διαβουλεύσεις με το κράτος μέλος ή τα κράτη μέλη που διατύπωσαν την άρνηση. Αν το οικείο κράτος μέλος, μετά τις ως άνω διαβουλεύσεις, αποφασίσει να χορηγήσει την άδεια, ενημερώνει τα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή σχετικά, παρέχοντας όλες τις σχετικές πληροφορίες για να αιτιολογήσει την απόφασή του.

[...]

Άρθρο 4

[...]

3. Η παροχή των ακόλουθων επιτρέπεται μόνον εφόσον δοθεί άδεια από τη σχετική αρμόδια αρχή:

- α) τεχνικής βοήθειας, ή υπηρεσιών διαμεσολάβησης, που συνδέονται με τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα II, καθώς και με την παροχή, κατασκευή, συντήρηση και χρήση των ειδών αυτών, άμεσα ή έμμεσα, σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα στη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένων της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης και της υφαλοκρηπίδας της, ή, εάν αυτή η βοήθεια αφορά είδη προς χρήση στη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένων της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης και της υφαλοκρηπίδας της, σε οποιοδήποτε πρόσωπο, οντότητα ή φορέα σε οποιαδήποτε άλλη χώρα·
- β) χρηματοδότησης ή χρηματοδοτικής βοήθειας που συνδέεται με τα είδη που αναφέρονται στο παράρτημα II, στην οποία συμπεριλαμβάνονται ιδίως επιχορηγήσεις, δάνεια και ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων, για κάθε πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή τέτοιων ειδών, ή για κάθε παροχή συναφούς τεχνικής βοήθειας, άμεσα ή έμμεσα, σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα στη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένων της αποκλειστικής οικονομικής

ζώνης και της υφαλοκρηπίδας της, ή, εάν αυτή η βοήθεια αφορά είδη προς χρήση στη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένων της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης και της υφαλοκρηπίδας της, σε οποιοδήποτε πρόσωπο, οντότητα ή φορέα σε οποιαδήποτε άλλη χώρα.

Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις επείγοντος που αναφέρονται στο άρθρο 3, παράγραφος 5, η παροχή υπηρεσιών που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς προηγούμενη άδεια υπό την προϋπόθεση ότι ο πάροχος ενημερώνει την αρμόδια αρχή εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την παροχή των υπηρεσιών.

4. Όταν υποβάλλονται αιτήσεις για άδειες σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, το άρθρο 3, και ιδίως οι παράγραφοι 2 και 5, εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών.»

23 Το άρθρο 4α της προσβαλλόμενης απόφασης, όπως προστέθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 3, της απόφασης 2014/659 και τροποποιήθηκε εν συνεχεία με το άρθρο 1, παράγραφος 6, της απόφασης 2014/872, προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση παροχή συναφών υπηρεσιών οι οποίες είναι απαραίτητες για τις ακόλουθες κατηγορίες έργων έρευνας και παραγωγής στη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένης της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης και της υφαλοκρηπίδας της, από υπηκόους των κρατών μελών ή από το έδαφος κρατών μελών ή με σκάφη ή αεροσκάφη υπό τη δικαιοδοσία των κρατών μελών:

- α) έρευνα και παραγωγή πετρελαίου σε ύδατα με βάθος μεγαλύτερο των 150 μέτρων·
- β) έρευνα και παραγωγή πετρελαίου στην υπεράκτια περιοχή γύρω από τον Βόρειο Πόλο βορείως του Αρκτικού Κύκλου·
- γ) έργα έρευνας δυνάμενα να παράγουν πετρέλαιο από πόρους ευρισκομένους σε σχιστολιθικούς σχηματισμούς μέσω υδραυλικής ρηγμάτωσης. Δεν εφαρμόζεται στην έρευνα και παραγωγή διαμέσου σχιστολιθικών κοιτασμάτων με σκοπό την ανεύρεση ή την άντληση πετρελαίου από μη σχιστολιθικά αποθέματα.

2. Η απαγόρευση της παραγράφου 1 δεν θίγει την εκτέλεση συμβάσεων ή συμφωνιών-πλαίσιων που έχουν συναφθεί πριν από τη 12η Σεπτεμβρίου 2014 ή συμπληρωματικών συμβάσεων που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων.

3. Η απαγόρευση της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζεται όταν οι σχετικές υπηρεσίες είναι απαραίτητες για την επείγουσα πρόληψη ή τον μετριασμό συμβάντος που είναι πιθανό να έχει σοβαρό και σημαντικό αντίκτυπο στην ανθρώπινη υγεία και ασφάλεια ή στο περιβάλλον.»

24 Ομοίως, το άρθρο 3α του προσβαλλόμενου κανονισμού, όπως προστέθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 3, του κανονισμού 960/2014 και τροποποιήθηκε εν συνεχεία με το άρθρο 1, παράγραφος 4, του κανονισμού 1290/2014, προβλέπει τα εξής:

«1. Απαγορεύεται η παροχή, άμεσα ή έμμεσα, ορισμένων συναφών υπηρεσιών απαραίτητων για τις ακόλουθες κατηγορίες έργων έρευνας και παραγωγής στη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένων της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης και της υφαλοκρηπίδας της:

- α) έρευνα και παραγωγή πετρελαίου σε ύδατα με βάθος μεγαλύτερο των 150 μέτρων·
- β) έρευνα και παραγωγή πετρελαίου στην υπεράκτια περιοχή βορείως του Αρκτικού Κύκλου, ή

γ) έργα δυνάμενα να παράγουν πετρέλαιο από πόρους ευρισκομένους σε σχιστολιθικούς σχηματισμούς μέσω υδραυλικής ρηγμάτωσης. Δεν εφαρμόζεται στην αναζήτηση και παραγωγή διαμέσου σχιστολιθικών κοιτασμάτων με σκοπό την ανεύρεση μη σχιστολιθικών αποθεμάτων ή την άντληση πετρελαίου από μη σχιστολιθικά αποθέματα.

Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, ως συναφείς υπηρεσίες νοούνται:

- i) η γεώτρηση,
- ii) οι δοκιμές φρέατος,
- iii) η καταγραφή γεωλογικών σχηματισμών και υπηρεσίες αποπεράτωσης,
- iv) ο εφοδιασμός ειδικών πλωτών σκαφών.

2. Οι απαγορεύσεις της παραγράφου 1 ισχύουν με την επιφύλαξη εκτέλεσης τυχόν υποχρέωσης που απορρέει από σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο η οποία έχει συναφθεί πριν από τη 12η Σεπτεμβρίου 2014 ή από συμπληρωματικές συμβάσεις αναγκαίες για την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων.

3. Η απαγόρευση της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζεται όταν οι σχετικές υπηρεσίες είναι απαραίτητες για την επείγουσα πρόληψη ή τον μετριασμό συμβάντος που είναι πιθανό να έχει σοβαρό και σημαντικό αντίκτυπο στην ανθρώπινη υγεία και ασφάλεια ή στο περιβάλλον.

Ο πάροχος της υπηρεσίας κοινοποιεί στην αρμόδια αρχή εντός πέντε εργάσιμων ημερών κάθε δραστηριότητα που έχει αναληφθεί δυνάμει της παρούσας παραγράφου, παρέχοντας λεπτομερή στοιχεία σχετικά με την αιτιολόγηση για την πώληση, την προμήθεια, τη μεταβίβαση ή την εξαγωγή.»

25 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', της προσβαλλόμενης απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 4, της απόφασης 2014/659, προβλέπει τα εξής:

«1. Δεν ικανοποιούνται απαιτήσεις σχετικά με οποιαδήποτε σύμβαση ή συναλλαγή της οποίας η εκτέλεση έχει επηρεασθεί, άμεσα ή έμμεσα, εν όλω ή εν μέρει, από τα μέτρα που επιβάλλει η παρούσα απόφαση, περιλαμβανομένων των απαιτήσεων για αποζημίωση ή άλλων παρόμοιων απαιτήσεων, όπως απαίτηση αποζημίωσης ή απαίτηση βάσει εγγυήσεως, ιδίως απαίτηση για παράταση ισχύος ή πληρωμή ομολόγου, εγγύησης ή αποζημίωσης, ιδίως χρηματοοικονομική εγγύηση ή χρηματοοικονομική αποζημίωση, υπό οποιαδήποτε μορφή, εφόσον προβάλλονται από:

α) οντότητες που αναφέρονται στο στοιχείο β' ή γ' του άρθρου 1, παράγραφος 1, και στο στοιχείο γ' ή δ' του άρθρου 1, παράγραφος 2, ή κατονομάζονται στο παράρτημα I, II, III ή IV.»

26 Ομοίως, το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 833/2014, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 5α, του κανονισμού 960/2014, προβλέπει τα κατωτέρω:

«1. Δεν ικανοποιούνται απαιτήσεις σχετικά με οποιαδήποτε σύμβαση ή συναλλαγή της οποίας η εκτέλεση έχει επηρεασθεί, άμεσα ή έμμεσα, εν όλω ή εν μέρει, από τα μέτρα που επιβάλλει ο παρών κανονισμός, περιλαμβανομένων των απαιτήσεων για αποζημίωση ή άλλων παρόμοιων απαιτήσεων, όπως απαίτηση αποζημίωσης ή απαίτηση βάσει εγγυήσεως, ιδίως απαίτηση για παράταση ισχύος ή πληρωμή ομολόγου, εγγύησης ή αποζημίωσης, ιδίως χρηματοοικονομικής εγγύησης ή αποζημίωσης, υπό οποιαδήποτε μορφή, εφόσον προβάλλονται από:

α) οντότητες που αναφέρονται στα στοιχεία β' και γ' του άρθρου 5, παράγραφος 1, και στα στοιχεία γ' και δ' του άρθρου 5, παράγραφος 2, ή απαριθμούνται στα παραρτήματα III, IV, V και VI.»

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 27 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 24 Οκτωβρίου 2014, η προσφεύγουσα άσκησε την προσφυγή στην υπόθεση T-735/14.
- 28 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 5 Δεκεμβρίου 2014, η προσφεύγουσα άσκησε την προσφυγή στην υπόθεση T-799/14.
- 29 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 2 Ιανουαρίου 2015, η προσφεύγουσα ζήτησε τη συνεκδίκαση των υποθέσεων T-735/14 και T-799/14 και προσάρμοσε τα δικόγραφα των προσφυγών στις εν λόγω υποθέσεις ώστε να ληφθεί υπόψη η έκδοση της απόφασης 2014/872 και του κανονισμού 1290/2014.
- 30 Με απόφαση του προέδρου του ένατου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου της 12ης Μαρτίου 2015, αποφασίστηκε η συνεκδίκαση των υποθέσεων T-735/14 και T-799/14 προς διευκόλυνση της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου της 2ας Μαΐου 1991.
- 31 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, η Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας ζήτησαν να παρέμβουν στην παρούσα διαδικασία προς στήριξη των αιτημάτων του Συμβουλίου. Με διατάξεις της 24ης Ιουνίου 2015, ο πρόεδρος του ένατου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου έκανε δεκτές τις εν λόγω παρεμβάσεις. Οι παρεμβαίνοντες κατέθεσαν τα υπομνήματά τους και οι κύριοι διάδικοι κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους επ' αυτών εντός των ταχθεισών προθεσμιών.
- 32 Με απόφαση της 29ης Οκτωβρίου 2015, ο πρόεδρος του ένατου τμήματος, αφού έλαβε τις παρατηρήσεις των διαδίκων, διέταξε την αναστολή της διαδικασίας μέχρις ότου το Δικαστήριο εκδώσει την απόφασή του στην υπόθεση C-72/15, Rosneft.
- 33 Μετά την έκδοση της απόφασης της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236), η αναστολή της διαδικασίας έληξε, σύμφωνα με το άρθρο 71, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου.
- 34 Στο πλαίσιο αυτό, οι κύριοι διάδικοι κλήθηκαν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί των συνεπειών που πρέπει να συναχθούν από την απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236), όσον αφορά τους λόγους και τα επιχειρήματα που προβάλλονται στο πλαίσιο των υπό κρίση προσφυγών. Οι διάδικοι συμμορφώθηκαν στο αίτημα αυτό εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 35 Κατόπιν μεταβολής της σύνθεσης των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο έκτο τμήμα, στο οποίο κατά συνέπεια ανατέθηκαν οι υπό κρίση υποθέσεις, σύμφωνα με το άρθρο 27, παράγραφος 5, του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 36 Με μέτρο οργάνωσης της διαδικασίας της 12ης Οκτωβρίου 2017, οι διάδικοι κλήθηκαν να διευκρινίσουν ορισμένα επιχειρήματα σχετικά με το παραδεκτό της προσφυγής.
- 37 Στην υπόθεση T-735/14, η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει το άρθρο 4 της προσβαλλόμενης απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 5, της απόφασης 2014/872·
 - να ακυρώσει το άρθρο 3 και το άρθρο 4, παράγραφοι 3 και 4, του προσβαλλόμενου κανονισμού, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 1, παράγραφοι 3 και 5, του κανονισμού 1290/2014·

- να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.
- 38 Στην υπόθεση T-799/14, η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει το άρθρο 4α της προσβαλλόμενης απόφασης, όπως προστέθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 3, της απόφασης 2014/659 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 6, της απόφασης 2014/872·
 - να ακυρώσει το άρθρο 3α του προσβαλλόμενου κανονισμού, όπως προστέθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 3, του κανονισμού 960/2014 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 4, του κανονισμού 1290/2014·
 - να ακυρώσει το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχεία β' έως δ', παράγραφοι 3 και 4, και το παράρτημα ΙΙΙ της προσβαλλόμενης απόφασης, όπως προστέθηκαν ή τροποποιήθηκαν με το άρθρο 1, παράγραφος 1, και το παράρτημα της απόφασης 2014/659 και με το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχεία α' και β', της απόφασης 2014/872, στο μέτρο που οι διατάξεις αυτές την αφορούν·
 - να ακυρώσει το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχεία β' έως δ', παράγραφοι 3 και 4, και το παράρτημα VI του προσβαλλόμενου κανονισμού, όπως προστέθηκαν ή τροποποιήθηκαν με το άρθρο 1, παράγραφοι 5 και 9, και το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού 960/2014, και με το άρθρο 1, παράγραφοι 6 και 7, του κανονισμού 1290/2014, στο μέτρο που οι διατάξεις αυτές την αφορούν·
 - να ακυρώσει το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', της προσβαλλόμενης απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 4, της απόφασης 2014/659, στο μέτρο που η διάταξη αυτή την αφορά·
 - να ακυρώσει το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο α', του προσβαλλόμενου κανονισμού, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 5α, στοιχείο α', του κανονισμού 960/2014·
 - να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα,
- 39 Στην υπόθεση T-735/14, το Συμβούλιο ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή όσον αφορά το άρθρο 4 της προσβαλλόμενης απόφασης λόγω αναρμοδιότητας ή, επικουρικώς, ως απαράδεκτη·
 - να απορρίψει την προσφυγή όσον αφορά το άρθρο 3 και το άρθρο 4, παράγραφοι 3 και 4, του προσβαλλόμενου κανονισμού ως απαράδεκτη·
 - επικουρικώς, να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·
 - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.
- 40 Στην υπόθεση T-799/14, το Συμβούλιο ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να απορρίψει την προσφυγή όσον αφορά την προσβαλλόμενη απόφαση λόγω αναρμοδιότητας ή, επικουρικώς, ως απαράδεκτη·
 - να απορρίψει την προσφυγή όσον αφορά τον προσβαλλόμενο κανονισμό ως απαράδεκτη·
 - επικουρικώς, να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·
 - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

- 41 Με τη γραπτή απάντησή του στην ερώτηση που του έθεσε το Γενικό Δικαστήριο μετά την έκδοση της απόφασης της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236), το Συμβούλιο διευκρίνισε ότι η εκ μέρους του αμφισβήτηση της αρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου, βάσει του άρθρου 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, αφορά αποκλειστικά και μόνον τα άρθρα 4 και 4α της προσβαλλόμενης απόφασης.
- 42 Στις υποθέσεις T-735/14 και T-799/14, η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να απορρίψει τις προσφυγές στο σύνολό τους.
- 43 Στις υποθέσεις T-735/14 και T-799/14, το Ηνωμένο Βασίλειο ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να απορρίψει τις προσφυγές.

Σκεπτικό

- 44 Προκαταρκτικώς, το Γενικό Δικαστήριο αποφασίζει να συνεκδικάσει τις υποθέσεις T-735/14 και T-799/14 προς έκδοση κοινής απόφασης, δυνάμει του άρθρου 68, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 45 Εν συνεχεία, πρέπει να εξεταστεί η αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου και το παραδεκτό της προσφυγής, ζητήματα τα οποία αμφισβητούνται από το Συμβούλιο.

Επί της αρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου

- 46 Όσον αφορά την αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου να επιληφθεί του αιτήματος για την ακύρωση του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχεία β' έως δ', παράγραφοι 3 και 4, του άρθρου 4, του άρθρου 4α, του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', και του παραρτήματος III της προσβαλλόμενης απόφασης, το Συμβούλιο επισήμανε, με τη γραπτή απάντησή του στην ερώτηση που του έθεσε το Γενικό Δικαστήριο μετά την έκδοση της απόφασης της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236), ότι δεν αμφισβητεί πλέον την αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου να ελέγξει τη νομιμότητα των εν λόγω διατάξεων, βάσει του άρθρου 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, παρά μόνον όσον αφορά τα άρθρα 4 και 4α της προσβαλλόμενης απόφασης.
- 47 Πράγματι, το Δικαστήριο έχει επιβεβαιώσει ότι οι εν λόγω διατάξεις είναι γενικής ισχύος, καθόσον σκοπούν να απαγορεύσουν την προμήθεια, τη μεταφορά ή την εξαγωγή ορισμένου εξοπλισμού περιλαμβανόμενου στο παράρτημα της προσβαλλόμενης απόφασης ή άλλων συναφών υπηρεσιών για ορισμένες κατηγορίες έργων παραγωγής ή έρευνας στη Ρωσία, ανεξάρτητα από την ταυτότητα ή τον αριθμό των επιχειρήσεων που ενδέχεται να χρησιμοποιήσουν τέτοιες τεχνολογίες ή υπηρεσίες, και χωρίς να γίνεται μνεία του ονόματος της προσφεύγουσας ως προς το θέμα αυτό. Ως εκ τούτου, οι διατάξεις αυτές δεν συνιστούν περιοριστικά μέτρα κατά φυσικών ή νομικών προσώπων κατά την έννοια του άρθρου 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.
- 48 Επιπλέον, το Συμβούλιο εκτιμά ότι το γεγονός ότι η προσφεύγουσα είναι μία από τις δύο κύριες ρωσικές επιχειρήσεις οι οποίες χρησιμοποιούν τις τεχνολογίες που αναφέρονται στο άρθρο 4 της προσβαλλόμενης απόφασης δεν αρκεί για να γίνει δεκτό ότι η εν λόγω διάταξη έχει ατομικό χαρακτήρα σε επαρκή βαθμό ώστε να θεωρηθεί ότι συνιστά απόφαση περί επιβολής περιοριστικών μέτρων εις βάρος της, υπό την έννοια του άρθρου 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.
- 49 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί τα ως άνω επιχειρήματα και προβάλλει, εν πάση περιπτώσει, ότι το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ελέγξει όλες τις διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού.

- 50 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, δυνάμει του άρθρου 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο και, ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο, έχουν αρμοδιότητα «να αποφαιν[ον]ται επί των προσφυγών που ασκούνται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, [ΣΛΕΕ] και αφορούν τον έλεγχο της νομιμότητας των αποφάσεων που προβλέπουν περιοριστικά μέτρα κατά φυσικών ή νομικών προσώπων, τις οποίες θεσπίζει το Συμβούλιο βάσει του τίτλου V, κεφάλαιο 2, [ΣΕΕ]».
- 51 Αντιθέτως, το άρθρο 275, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ προβλέπει ότι «το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχει αρμοδιότητα όσον αφορά τις διατάξεις σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, ούτε όσον αφορά τις πράξεις που θεσπίζονται βάσει αυτών».
- 52 Κατά τη νομολογία, τα περιοριστικά μέτρα προσιδιάζουν ταυτοχρόνως σε πράξεις γενικού περιεχομένου, στο μέτρο που απαγορεύουν σε μια κατηγορία αποδεκτών καθορισθέντων κατά τρόπο γενικό και αόριστο να θέτουν οικονομικούς πόρους στη διάθεση των οντοτήτων που περιλαμβάνονται στους καταλόγους των παραρτημάτων τους, και σε ατομικές αποφάσεις οι οποίες αφορούν τις εν λόγω οντότητες (βλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 102 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 53 Περαιτέρω, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όσον αφορά τις πράξεις που εκδίδονται βάσει των διατάξεων περί κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ), το καθοριστικό στοιχείο για την πρόσβαση στον δικαστή της Ένωσης είναι, κατά το άρθρο 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, η ατομική φύση των πράξεων αυτών (βλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 103 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 54 Παρά το γεγονός ότι τα μέτρα αυτά ενδέχεται επίσης να στοχεύουν, κατά τρόπο εξατομικευμένο, άλλες οντότητες συγκεκριμένης βιομηχανίας τρίτου κράτους, εντούτοις γεγονός παραμένει ότι από τη φύση των εν λόγω μέτρων προκύπτει ότι, στην περίπτωση που η νομιμότητα των μέτρων αυτών αμφισβητείται, πρέπει να μπορούν να υποβληθούν, σύμφωνα με το άρθρο 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, σε δικαστικό έλεγχο (βλ., συναφώς, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 104).
- 55 Εν προκειμένω, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχεία β' έως δ', και παράγραφος 3, της προσβαλλόμενης απόφασης απαγορεύει σε όλες τις επιχειρήσεις της Ένωσης να πραγματοποιούν ορισμένα είδη χρηματοοικονομικών συναλλαγών ή να συνάπτουν ορισμένα είδη συμφωνιών με οντότητες που έχουν έδρα στη Ρωσία και είναι κρατικού ελέγχου ή είναι κρατικής ιδιοκτησίας σε ποσοστό άνω του 50 %, το υπολογιζόμενο σύνολο ενεργητικού των οποίων υπερβαίνει το 1 τρισεκατομμύριο ρωσικά ρούβλια (περίπου 13 δισεκατομμύρια ευρώ) και τα υπολογιζόμενα έσοδα των οποίων προέρχονται κατά 50 % τουλάχιστον από την πώληση ή μεταφορά αργού πετρελαίου ή πετρελαϊκών προϊόντων κατά τη 12η Σεπτεμβρίου 2014, όπως κατονομάζονται στο παράρτημα ΙΙΙ της εν λόγω απόφασης, ή με οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο, οντότητα ή οργανισμό με έδρα εκτός της Ένωσης που ανήκει σε ποσοστό άνω του 50 % σε οντότητα που περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙΙ της εν λόγω απόφασης ή που ενεργεί εξ ονόματος ή υπό τις εντολές οντότητας εμπίπτουσας στις δύο προαναφερθείσες κατηγορίες.
- 56 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το Συμβούλιο, καθόσον θέσπισε τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχεία β' έως δ', της προσβαλλόμενης απόφασης, τα οποία καθιστούν δυνατή την εξατομικευση της προσφεύγουσας, και καθόσον περιέλαβε την τελευταία στο παράρτημα ΙΙΙ της εν λόγω απόφασης, επέβαλε περιοριστικά μέτρα κατά του συγκεκριμένου αυτού νομικού προσώπου.
- 57 Το άρθρο 1, παράγραφοι 3 και 4, της προσβαλλόμενης απόφασης επίσης καθιστά δυνατή την άμεση εξατομικευση της προσφεύγουσας, στο μέτρο που παραπέμπει στις οντότητες και στους οργανισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ή 2 του άρθρου αυτού, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η προσφεύγουσα.

- 58 Ομοίως, το άρθρο 7 της προσβαλλόμενης απόφασης αφορά επίσης ρητώς τις οντότητες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα III της προσβαλλόμενης απόφασης, και στις οποίες συγκαταλέγεται και η προσφεύγουσα.
- 59 Αντιθέτως, όσον αφορά τα άρθρα 4 και 4α της προσβαλλόμενης απόφασης, διαπιστώνεται ότι ο έλεγχος της νομιμότητας των διατάξεων αυτών δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου.
- 60 Πράγματι, οι διατάξεις αυτές δεν έχουν ως στόχο συγκεκριμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, αλλά εφαρμόζονται, κατά τρόπο γενικό, σε όλους τους επιχειρηματίες που εμπλέκονται στην πώληση, την προμήθεια, τη μεταβίβαση ή την εξαγωγή εξοπλισμού τον οποίο αφορά η υποχρέωση προηγούμενης αδειοδότησης και σε όλους τους παρόχους συναφών υπηρεσιών. Υπό τις συνθήκες αυτές, τα μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 4 και 4α της προσβαλλόμενης απόφασης συνιστούν όχι περιοριστικά μέτρα κατά φυσικών ή νομικών προσώπων υπό την έννοια του άρθρου 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, αλλά μέτρα γενικής ισχύος, τα οποία δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα ούτε του Δικαστηρίου ούτε του Γενικού Δικαστηρίου (βλ., συναφώς, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψεις 97 έως 99).
- 61 Το συμπέρασμα αυτό δεν μεταβάλλεται από το γεγονός ότι η προσφεύγουσα επισήμανε ότι βάλλει κατά των διατάξεων αυτών μόνο στο μέτρο που αφορούν την ίδια ή ότι αυτή αποτελεί μία εκ των δύο πετρελαϊκών εταιριών που έχουν λάβει τις απαιτούμενες άδειες για την άσκηση δραστηριοτήτων επί της ρωσικής υφαλοκρηπίδας, με συνέπεια οι επίμαχες διατάξεις να παράγουν τα ίδια αποτελέσματα με εκείνα που θα παράγονταν από την επιβολή περιοριστικών εις βάρος της μέτρων. Πράγματι, το γεγονός ότι οι διατάξεις αυτές εφαρμόστηκαν επί της προσφεύγουσας δεν μεταβάλλει τη νομική φύση τους ως πράξεων γενικής ισχύος. Εν προκειμένω, οι «αποφάσεις που προβλέπουν περιοριστικά μέτρα κατά φυσικών ή νομικών προσώπων», υπό την έννοια του άρθρου 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, εμπεριέχονται στις διατάξεις με τις οποίες το όνομα της προσφεύγουσας εγγράφηκε στο παράρτημα III της προσβαλλόμενης απόφασης (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 104, και της 4ης Ιουνίου 2014, Sina Bank κατά Συμβουλίου, T-67/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:348, σκέψη 39). Αυτό ευθυγραμμίζεται με τη νομολογία σύμφωνα με την οποία, όσον αφορά τις πράξεις που εκδίδονται βάσει των διατάξεων περί ΚΕΠΠΑ, το καθοριστικό στοιχείο για την πρόσβαση στον δικαστή της Ένωσης είναι, κατά το άρθρο 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, η ατομική φύση των πράξεων αυτών (βλ. σκέψη 53 ανωτέρω).
- 62 Διαπιστώνεται, επομένως, ότι το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να εκδικάσει την προσφυγή με την οποία η προσφεύγουσα ζητεί την ακύρωση του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχεία β' έως δ', και παράγραφοι 3 και 4, του παραρτήματος III και του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', της προσβαλλόμενης απόφασης (στο εξής: επίδικες διατάξεις της προσβαλλόμενης απόφασης), στον βαθμό που οι διατάξεις αυτές προβλέπουν περιοριστικά μέτρα εναντίον της. Αντιθέτως, το Γενικό Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να επιληφθεί της προσφυγής ακύρωσης καθόσον αυτή βάλλει κατά των άρθρων 4 και 4α της προσβαλλόμενης απόφασης.
- 63 Εν πάση περιπτώσει, το Γενικό Δικαστήριο είναι επίσης αρμόδιο να επιληφθεί της προσφυγής ακύρωσης καθόσον αυτή βάλλει κατά του προσβαλλόμενου κανονισμού, βάσει του άρθρου 263, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, πράγμα το οποίο το Συμβούλιο δεν αμφισβητεί. Πράγματι, μολονότι σκοπεί να θέσει σε εφαρμογή την προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ, ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν αποτελεί «διάταξη σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας» υπό την έννοια του άρθρου 275, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, η οποία εκφεύγει της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επί του παραδεκτού

- 64 Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη, τόσο ως προς τα άρθρα 3, 3α, το άρθρο 4, παράγραφοι 3 και 4, το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχεία β' έως δ', παράγραφοι 3 και 4, το παράρτημα VI και το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο α', του προσβαλλόμενου κανονισμού όσο και ως προς τις επίδικες διατάξεις της προσβαλλόμενης απόφασης (στο εξής, από κοινού: επίμαχες διατάξεις), δεδομένου ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του παραδεκτού που προβλέπονται στο άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, στο οποίο παραπέμπει ρητώς το άρθρο 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ιδίως όσον αφορά το ζήτημα κατά πόσον η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά άμεσα την προσφεύγουσα.
- 65 Συγκεκριμένα, πρώτον, οι επίμαχες διατάξεις δεν αφορούν άμεσα την προσφεύγουσα, δεδομένου ότι αυτές πρέπει να εφαρμοστούν υποχρεωτικά από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της Ένωσης, που διαθέτουν σχετικό περιθώριο εκτίμησης. Δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 3, της προσβαλλόμενης απόφασης, σε αυτές τις αρχές απόκειται να καθορίσουν αν η πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή του εν λόγω εξοπλισμού ή η παροχή των συναφών υπηρεσιών προορίζονται για την έρευνα και την παραγωγή πετρελαίου σε βαθέα ύδατα ή στην Αρκτική ή για έργα σχιστολιθικού πετρελαίου στη Ρωσία. Ομοίως, το άρθρο 3 και το άρθρο 4, παράγραφοι 3 και 4, του προσβαλλόμενου κανονισμού απαιτούν είτε προηγούμενη άδεια από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών για οποιαδήποτε προμήθεια ή εξαγωγή ορισμένων τεχνολογιών που προορίζονται για την έρευνα και την παραγωγή πετρελαίου σε βαθέα ύδατα ή στην Αρκτική ή για έργα σχιστολιθικού πετρελαίου στη Ρωσία, καθώς και για υπηρεσίες τεχνικής βοήθειας ή διαμεσολάβησης, είτε χρηματοδότηση ή χρηματοδοτική βοήθεια που συνδέονται με αυτές τις τεχνολογίες.
- 66 Επιπλέον, το Συμβούλιο επισημαίνει ότι, κατά τον χρόνο της αρχικής θέσπισης των επίμαχων διατάξεων δεν είχε καθορισθεί η ακριβής έννοια ορισμένων βασικών όρων, πράγμα που έμελλε να γίνει μεταγενέστερα, με την απόφαση 2014/872 και με τον κανονισμό 1290/2014. Παρά ταύτα, οι αρχές των κρατών μελών διαθέτουν πάντοτε ορισμένο περιθώριο εκτίμησης.
- 67 Δεύτερον, το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, ισχυρίζεται ότι οι επίμαχες διατάξεις δεν αφορούν άμεσα την προσφεύγουσα, στο μέτρο που δεν παράγουν άμεσα αποτελέσματα επί της νομικής της κατάστασης, κατά την έννοια της νομολογίας. Συγκεκριμένα, εν προκειμένω, οι προμηθευτές και οι εξαγωγείς τεχνολογιών και συναφών υπηρεσιών της Ένωσης υπόκεινται στους προβλεπόμενους από τις επίμαχες διατάξεις περιορισμούς κατά την εξαγωγή, οι περιορισμοί όμως αυτοί δεν εφαρμόζονται ούτε στην προσφεύγουσα ούτε στη βιομηχανία πετρελαίου της Ρωσίας. Επιπλέον, δεν υπάρχει κανένα στοιχείο στις διατάξεις αυτές το οποίο να απαγορεύει στην προσφεύγουσα την έρευνα για πετρέλαιο και την παραγωγή πετρελαίου σε βαθέα ύδατα ή στην Αρκτική, ή τα έργα σχιστολιθικού πετρελαίου στη Ρωσία. Ακόμη και αν η προσφεύγουσα δεν μπορεί πλέον να αποκτήσει τις απαριθμούμενες τεχνολογίες από τους προμηθευτές της Ένωσης προκειμένου να τις χρησιμοποιήσει σε τέτοια έργα ούτε να λάβει συναφή τεχνική ή χρηματοδοτική συνδρομή, τούτο δεν σημαίνει ότι παρήχθησαν άμεσα αποτελέσματα επί της νομικής της κατάστασης. Οι ίδιες εκτιμήσεις ισχύουν επίσης όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τους περιορισμούς πρόσβασης στις κεφαλαιαγορές της Ένωσης ή εκείνους που επιβάλλονται σε σχέση με τα νέα δάνεια και τις πιστώσεις με διάρκεια άνω των 30 ημερών.
- 68 Τρίτον, απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, το Συμβούλιο και η Επιτροπή επισήμαναν ότι το άρθρο 3 και το άρθρο 4, παράγραφοι 3 και 4, του προσβαλλόμενου κανονισμού απαιτούν εκτελεστικά μέτρα, καθόσον προβλέπουν σύστημα προηγούμενης έγκρισης. Συνεπώς, η προσφεύγουσα πρέπει να αποδείξει ότι οι επίμαχες διατάξεις την αφορούν όχι μόνον άμεσα, αλλά και ατομικά, πράγμα που δεν συμβαίνει εν προκειμένω.
- 69 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί τα ως άνω επιχειρήματα.

70 Πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ του ζητήματος της ενεργητικής νομιμοποίησης της προσφεύγουσας να προσβάλει, αφενός, τις επίδικες διατάξεις της προσβαλλόμενης απόφασης και το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχεία β' έως δ', παράγραφοι 3 και 4, το παράρτημα VI, και το άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο α', του προσβαλλόμενου κανονισμού (στο εξής: διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά), και, αφετέρου, τα άρθρα 3, 3α και το άρθρο 4, παράγραφοι 3 και 4, του προσβαλλόμενου κανονισμού (στο εξής: διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή).

– Επί της ενεργητικής νομιμοποίησης της προσφεύγουσας να προσβάλει τις διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά

71 Υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο μπορεί, υπό τις προϋποθέσεις του πρώτου και του δευτέρου εδαφίου, να ασκεί προσφυγή κατά των πράξεων των οποίων είναι αποδέκτης ή που το αφορούν άμεσα και ατομικά, καθώς και κατά των κανονιστικών πράξεων που το αφορούν άμεσα χωρίς να απαιτούν εκτελεστικά μέτρα. Έτσι, η δεύτερη περίπτωση του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ διευκρινίζει ότι, αν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί την προσφυγή ακύρωσης δεν είναι αποδέκτης της προσβαλλόμενης πράξης, το παραδεκτό της προσφυγής εξαρτάται από την προϋπόθεση η πράξη να αφορά τον προσφεύγοντα άμεσα και ατομικά. Επιπλέον, η Συνθήκη της Λισαβόνας πρόσθεσε στο άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ τρίτη περίπτωση η οποία καθιστά ηπιότερες τις προϋποθέσεις του παραδεκτού των προσφυγών ακύρωσης που ασκούνται από φυσικά και νομικά πρόσωπα. Πράγματι, η περίπτωση αυτή, χωρίς να εξαρτά το παραδεκτό των προσφυγών ακύρωσης που ασκούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα από την προϋπόθεση η προσβαλλόμενη πράξη να αφορά τον προσφεύγοντα ατομικά, παρέχει αυτή τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής και κατά «κανονιστικών πράξεων» οι οποίες δεν απαιτούν εκτελεστικά μέτρα αλλά αφορούν τον προσφεύγοντα άμεσα (βλ., συναφώς, απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2013, Inuit Tapiriit Kanatami κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-583/11 P, EU:C:2013:625, σκέψεις 56 και 57).

72 Πρώτον, ως προς την προϋπόθεση η προσβαλλόμενη πράξη να αφορά άμεσα τον προσφεύγοντα, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η προϋπόθεση που προβλέπεται στο άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ και σύμφωνα με την οποία η εν λόγω πράξη πρέπει να αφορά άμεσα ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο απαιτεί το αμφισβητούμενο μέτρο της Ένωσης να παράγει άμεσα αποτελέσματα επί της νομικής κατάστασής του και να μην αφήνει καμία εξουσία εκτίμησης στους αποδέκτες του οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με την εφαρμογή της, καθόσον η εφαρμογή αυτή έχει αμιγώς αυτόματο χαρακτήρα και απορρέει αποκλειστικώς από τη ρύθμιση της Ένωσης, χωρίς να παρεμβάλλονται άλλοι ενδιάμεσοι κανόνες (βλ., συναφώς, απόφαση της 13ης Μαρτίου 2008, Επιτροπή κατά Infront WM, C-125/06 P, EU:C:2008:159, σκέψη 47 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

73 Εν προκειμένω όμως, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά απαγορεύουν, μεταξύ άλλων, σε όλες τις επιχειρήσεις της Ένωσης να πραγματοποιούν ορισμένα είδη χρηματοοικονομικών συναλλαγών ή να συνάπτουν ορισμένα είδη συμφωνιών με οντότητες που έχουν έδρα στη Ρωσία και είναι κρατικού ελέγχου ή είναι κρατικής ιδιοκτησίας σε ποσοστό άνω του 50 %, το υπολογιζόμενο σύνολο ενεργητικού των οποίων υπερβαίνει το 1 τρισεκατομμύριο ρωσικά ρούβλια (περίπου 13 δισεκατομμύρια ευρώ) και τα υπολογιζόμενα έσοδα των οποίων προέρχονται κατά 50 % τουλάχιστον από την πώληση ή μεταφορά αργού πετρελαίου ή πετρελαϊκών προϊόντων κατά τη 12η Σεπτεμβρίου 2014, όπως κατονομάζονται στο παράρτημα III της εν λόγω απόφασης ή στο παράρτημα VI του προσβαλλόμενου κανονισμού (βλ. σκέψεις 17 έως 20 ανωτέρω).

74 Διαπιστώνεται, επομένως, ότι οι διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά αφορούν άμεσα την προσφεύγουσα, ενώ ταυτοχρόνως δεν αφήνουν καμία εξουσία εκτίμησης στους αποδέκτες τους που είναι επιφορτισμένοι με την εφαρμογή τους. Συγκεκριμένα, τα περιοριστικά μέτρα που απορρέουν από τις εν λόγω διατάξεις εφαρμόζονται άμεσα σε βάρος της προσφεύγουσας, ως άμεση συνέπεια του γεγονότος ότι αυτή αποτελεί οντότητα αναφερόμενη στο άρθρο 1, παράγραφος 2,

στοιχείο β', και παράγραφος 3, της προσβαλλόμενης απόφασης καθώς και στο άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', και παράγραφος 3, του προσβαλλόμενου κανονισμού και ότι το όνομά της περιλαμβάνεται στο παράρτημα III της προσβαλλόμενης απόφασης και στο παράρτημα VI του προσβαλλόμενου κανονισμού. Μικρή σημασία έχει, συναφώς, ότι οι εν λόγω διατάξεις δεν απαγορεύουν στην προσφεύγουσα να πραγματοποιεί τις οικείες πράξεις εκτός της Ένωσης. Συγκεκριμένα, δεν αμφισβητείται ότι οι διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά επιβάλλουν στην προσφεύγουσα περιορισμούς όσον αφορά την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά της Ένωσης.

- 75 Ομοίως, πρέπει να απορριφθεί η επιχειρηματολογία του Συμβουλίου σύμφωνα με την οποία δεν επηρεάζεται άμεσα η νομική κατάσταση της προσφεύγουσας, δεδομένου ότι τα μέτρα που θεσπίζονται από τις διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά εφαρμόζονται μόνο στους οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση. Μολονότι είναι αληθές ότι οι διατάξεις αυτές προβλέπουν απαγορεύσεις εφαρμοζόμενες πρωτίστως στα πιστωτικά ιδρύματα και στους άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση, οι απαγορεύσεις αυτές έχουν ως σκοπό και ως αποτέλεσμα να επηρεάζουν άμεσα οντότητες όπως η προσφεύγουσα, οι οποίες βρίσκονται αντιμέτωπες με περιορισμό της οικονομικής τους δραστηριότητας λόγω της εφαρμογής των εν λόγω μέτρων ως προς αυτές. Εξυπακούεται ότι εναπόκειται στους οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση να εφαρμόζουν τα μέτρα αυτά, δεδομένου ότι οι πράξεις που εκδίδονται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης δεν μπορούν, κατ' αρχήν, να τύχουν εφαρμογής εκτός του εδάφους της Ένωσης. Τούτο ωστόσο δεν σημαίνει ότι τα περιοριστικά μέτρα που εφαρμόζονται έναντι των οργανισμών που επηρεάζονται από τις διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά δεν αφορούν άμεσα τις εν λόγω οντότητες. Πράγματι, η απαγόρευση προς τις επιχειρήσεις της Ένωσης να διενεργούν ορισμένα είδη συναλλαγών με οντότητες εγκατεστημένες εκτός της Ένωσης ισοδυναμεί με απαγόρευση προς τις εν λόγω οντότητες να διενεργούν τις οικείες συναλλαγές με επιχειρήσεις της Ένωσης. Επιπλέον, αν γινόταν δεκτή η θέση του Συμβουλίου επί του ζητήματος αυτού, τούτο θα σήμαινε ότι, ακόμη και σε περίπτωση δέσμευσης ατομικών κεφαλαίων, τα περιοριστικά μέτρα δεν αφορούν άμεσα τα अपαριθμούμενα πρόσωπα στα οποία εφαρμόζονται τα μέτρα αυτά, δεδομένου ότι εναπόκειται πρωτίστως στα κράτη μέλη της Ένωσης και στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους να τα εφαρμόσουν.
- 76 Εξάλλου, ματαίως το Συμβούλιο στηρίζεται, συναφώς, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η διάταξη της 6ης Σεπτεμβρίου 2011, *Inuit Tapiriit Kanatami κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου* (T-18/10, EU:T:2011:419). Συγκεκριμένα, στην υπόθεση εκείνη το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι ο κανονισμός (ΕΚ) 1007/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, περί εμπορίου προϊόντων φώκιας (ΕΕ 2009, L 286, σ. 36), επηρέαζε αποκλειστικώς τη νομική κατάσταση των προσφευγόντων εκείνων που δραστηριοποιούνταν στη διάθεση στην αγορά της Ένωσης προϊόντων φώκιας και τους οποίους αφορούσε η γενική απαγόρευση διάθεσης στην αγορά των προϊόντων αυτών, αντιθέτως προς τους προσφεύγοντες των οποίων η δραστηριότητα δεν συνίστατο στη διάθεση στην αγορά αυτών των προϊόντων ή εκείνους που ενέπιπταν στην εξαίρεση του κανονισμού 1007/2009, καθώς, κατ' αρχήν, η διάθεση στην αγορά της Ένωσης προϊόντων φώκιας προερχόμενων από θήρα στην οποία επιδίδονται παραδοσιακά οι Inuit και άλλες κοινότητες αυτοχθόνων πληθυσμών που συμβάλλει στην επιβίωσή τους παρέμενε επιτρεπτή (βλ., συναφώς, διάταξη της 6ης Σεπτεμβρίου 2011, *Inuit Tapiriit Kanatami κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου*, T-18/10, EU:T:2011:419, σκέψη 79). Εν προκειμένω, αντιθέτως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δραστηριοποιείται στην αγορά των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών τις οποίες αφορούν διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά, και όχι σε κάποια αγορά προηγούμενου ή επόμενου σταδίου σε σχέση με της υπηρεσίες αυτές, όπως ισχυρίζεται το Συμβούλιο. Πράγματι, ακριβώς λόγω των διατάξεων σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά, η προσφεύγουσα αδυνατεί να διενεργήσει ορισμένες απαγορευόμενες χρηματοπιστωτικές συναλλαγές με οργανισμούς εγκατεστημένους στην Ένωση, ενώ, αν δεν είχαν εκδοθεί οι σχετικές πράξεις, θα είχε το δικαίωμα να προβεί σε τέτοιου είδους συναλλαγές.

- 77 Ομοίως, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 7 της προσβαλλόμενης απόφασης και το άρθρο 11 του προσβαλλόμενου κανονισμού προβλέπουν ότι δεν ικανοποιούνται απαιτήσεις σχετικά με οποιαδήποτε σύμβαση ή συναλλαγή της οποίας η εκτέλεση έχει επηρεασθεί, άμεσα ή έμμεσα, εν όλω ή εν μέρει, από τα μέτρα που επιβάλλονται δυνάμει της εν λόγω απόφασης ή του εν λόγω κανονισμού, εφόσον οι απαιτήσεις αυτές προβάλλονται, μεταξύ άλλων, από οντότητα που αναφέρεται στο παράρτημα ΙΙΙ της προσβαλλόμενης απόφασης ή στο παράρτημα VI του προσβαλλόμενου κανονισμού. Διαπιστώνεται, συνεπώς, ότι οι εν λόγω διατάξεις αφορούν άμεσα την προσφεύγουσα, δεδομένου ότι αυτή συγκαταλέγεται στις οντότητες που απαριθμούνται σε παράρτημα και των οποίων η ικανότητα δικαστικής παράστασης έχει περιοριστεί.
- 78 Συνάγεται, επομένως, ότι οι διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά αφορούν άμεσα την προσφεύγουσα.
- 79 Δεύτερον, χωρίς να απαιτείται να εξεταστεί εάν οι διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά απαιτούν ή μη εκτελεστικά μέτρα, επισημαίνεται ότι πληρούνται εν προκειμένω και η προϋπόθεση που προβλέπεται στη δεύτερη περίπτωση του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ και σύμφωνα με την οποία η οικεία πράξη πρέπει να αφορά την προσφεύγουσα ατομικά.
- 80 Πράγματι, υπενθυμίζεται ότι, δυνάμει του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, κάθε εγγραφή σε κατάλογο προσώπων ή οντοτήτων έναντι των οποίων επιβάλλονται περιοριστικά μέτρα ανοίγει για το εν λόγω πρόσωπο ή την οντότητα, καθόσον ως προς αυτό συνιστά ατομική απόφαση, την οδό της προσφυγής ενώπιον του δικαστή της Ένωσης (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 28ης Νοεμβρίου 2013, Συμβούλιο κατά Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, σκέψη 50, της 1ης Μαρτίου 2016, National Iranian Oil Company κατά Συμβουλίου, C-440/14 P, EU:C:2016:128, σκέψη 44 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 103 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 81 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι το όνομα της προσφεύγουσας μνημονεύεται στους καταλόγους του παραρτήματος ΙΙΙ της προσβαλλόμενης απόφασης και του παραρτήματος VI του προσβαλλόμενου κανονισμού, μεταξύ των οντοτήτων στις οποίες επιβάλλονται τα περιοριστικά μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, της εν λόγω απόφασης και στο άρθρο 5, παράγραφος 2, του προσβαλλόμενου κανονισμού, πρέπει να θεωρηθεί ότι τα εν λόγω μέτρα αφορούν την προσφεύγουσα ατομικά.
- 82 Οποιαδήποτε άλλη λύση αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 263 και του άρθρου 275, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ και, κατά συνέπεια, αντιβαίνει στο σύστημα δικαστικής προστασίας το οποίο θεσπίζεται με τη Συνθήκη ΛΕΕ, καθώς και στο δικαίωμα πραγματικής προσφυγής το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) (βλ., συναφώς, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2014, National Iranian Oil Company κατά Συμβουλίου, T-578/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:678, σκέψη 36).
- 83 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσφεύγουσα παραδεκτώς ζητεί την ακύρωση των περιοριστικών μέτρων που θεσπίστηκαν από τις διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά, καθόσον οι διατάξεις αυτές την αφορούν.
- *Επί της ενεργητικής νομιμοποίησης της προσφεύγουσας να προσβάλει τις διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή*
- 84 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται καταρχάς ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να επιληφθεί της προσφυγής ακύρωσης καθόσον βάλλει κατά των διατάξεων της προσβαλλόμενης απόφασης που αφορούν τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή, ήτοι κατά των άρθρων 4 και 4α της προσβαλλόμενης

απόφασης, δεδομένου ότι πρόκειται για μέτρα γενικής ισχύος που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ (βλ. σκέψεις 59 έως 62 ανωτέρω). Αντιθέτως, το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να εξετάσει τη νομιμότητα των αντίστοιχων διατάξεων του προσβαλλόμενου κανονισμού (βλ. σκέψη 63 ανωτέρω).

- 85 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί η ενεργητική νομιμοποίηση της προσφεύγουσας να προσβάλει τις διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή υπό το πρίσμα των διατάξεων του άρθρου 263, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ (βλ. σκέψη 71 ανωτέρω).
- 86 Συναφώς, πρώτον, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, ακόμη και αν οι διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή συνιστούν διατάξεις γενικής ισχύος, εντούτοις επηρεάζουν άμεσα την προσφεύγουσα.
- 87 Συγκεκριμένα, υπενθυμίζεται ότι οι διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή προβλέπουν ότι «απαιτείται προηγούμενη άδεια για την πώληση, την προμήθεια, τη μεταβίβαση ή την εξαγωγή, άμεσα ή έμμεσα, ειδών που παρατίθενται στο παράρτημα II, ανεξάρτητα από το εάν προέρχονται από την Ένωση ή όχι, σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα στη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένων της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης και της υφαλοκρηπίδας της, ή σε οποιαδήποτε άλλη χώρα, εάν τα είδη αυτά προορίζονται προς χρήση στη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένων της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης και της υφαλοκρηπίδας της» (άρθρο 3, παράγραφος 1). Διευκρινίζεται επίσης ότι «οι αρμόδιες αρχές δεν χορηγούν καμία άδεια για πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή των ειδών που περιλαμβάνει το παράρτημα II, εάν έχουν βάσιμους λόγους να κρίνουν ότι η πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή των ειδών προορίζονται για οποιαδήποτε από τις κατηγορίες έργων έρευνας και παραγωγής που αναφέρονται στην παράγραφο 3» (άρθρο 3, παράγραφος 5). Δυνάμει του άρθρου 3α του προσβαλλόμενου κανονισμού, η απαγόρευση εκτείνεται και στις συναφείς υπηρεσίες που απαριθμούνται στο εν λόγω άρθρο. Το άρθρο 4, παράγραφοι 3 και 4, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει την εφαρμογή της ίδιας διαδικασίας προηγούμενης άδειας του άρθρου 3 στην παροχή «τεχνικής βοήθειας ή υπηρεσιών διαμεσολάβησης, που συνδέονται με τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα II, καθώς και με την παροχή, κατασκευή, συντήρηση και χρήση τέτοιων ειδών» καθώς και στην παροχή «χρηματοδότησης ή χρηματοδοτικής βοήθειας σε σχέση με τα αντικείμενα που αναφέρονται στο παράρτημα II, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των επιχορηγήσεων, των δανείων και της ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων».
- 88 Διαπιστώνεται, επομένως, ότι οι διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή αφορούν άμεσα την προσφεύγουσα, στο μέτρο που η τελευταία απέδειξε, βάσει στοιχείων προσκομισθέντων ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, ότι δραστηριοποιείται στον τομέα των έργων έρευνας και παραγωγής στη Ρωσία, όπως τα αναφερόμενα στο άρθρο 3, παράγραφος 3, του προσβαλλόμενου κανονισμού, ήτοι στην έρευνα και παραγωγή πετρελαίου σε ύδατα με βάθος μεγαλύτερο των 150 μέτρων, στην έρευνα και παραγωγή πετρελαίου στην υπεράκτια περιοχή βορείως του Αρκτικού Κύκλου, ή σε έργα δυνάμενα να παράγουν πετρέλαιο από πόρους ευρισκομένους σε σχιστολιθικούς σχηματισμούς μέσω υδραυλικής ρηγμάτωσης (στο εξής: μη συμβατικά έργα) και όχι σε κάποια αγορά προηγούμενου ή επόμενου σταδίου σε σχέση με αυτά (βλ. παρατιθέμενη νομολογία στη σκέψη 76 ανωτέρω).
- 89 Πράγματι, λόγω της έκδοσης των διατάξεων του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή, η προσφεύγουσα βρίσκεται σε πραγματική και νομική αδυναμία να συνάψει νέες συμβάσεις ή να ζητήσει την εκτέλεση συμβάσεων που συνάφθηκαν μετά την 1η Αυγούστου 2014 με επιχειρήσεις της Ένωσης και οι οποίες αφορούν τα είδη που περιλαμβάνονται στο παράρτημα II του προσβαλλόμενου κανονισμού, εφόσον προορίζονται για μη συμβατικά έργα. Εκτός αυτού, πρέπει να ζητήσει και να λάβει προηγούμενη άδεια για τις συμβάσεις που προστατεύονται από κεκτημένα δικαιώματα και τις συμβάσεις για τις επιτρεπόμενες χρήσεις (άρθρο 3, παράγραφος 1, και παράγραφος 5, δεύτερο εδάφιο, άρθρο 3α, παράγραφος 2, και άρθρο 4, παράγραφος 3, του προσβαλλόμενου κανονισμού).

- 90 Στη συνέχεια, όσον αφορά το επιχείρημα του Συμβουλίου ότι οι εθνικές αρχές διαθέτουν περιθώριο εκτίμησης, με αποτέλεσμα οι διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή να μην αφορούν άμεσα την προσφεύγουσα, επισημαίνεται ότι, μολονότι είναι αληθές ότι οι διατάξεις αυτές καθιερώνουν σύστημα προηγούμενης άδειας βάσει του οποίου οι αρχές αυτές οφείλουν να θέσουν σε εφαρμογή τις προβλεπόμενες απαγορεύσεις, εντούτοις στην πραγματικότητα δεν διαθέτουν συναφώς κανένα περιθώριο εκτίμησης.
- 91 Έτσι, το άρθρο 3, παράγραφος 5, του προσβαλλόμενου κανονισμού προβλέπει ότι οι αρμόδιες αρχές «δεν χορηγούν» καμία άδεια για πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή των ειδών που περιλαμβάνει το παράρτημα II, εάν έχουν βάσιμους λόγους να κρίνουν ότι η πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή των ειδών προορίζονται για οποιαδήποτε από τις κατηγορίες έργων έρευνας και παραγωγής που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου. Επομένως, η μόνη εκτίμηση στην οποία μπορούν να προβούν οι εθνικές αρχές αφορά αμιγώς τα πραγματικά περιστατικά και πραγματοποιείται σε προηγούμενο στάδιο, συνίσταται δε στο να προσδιοριστεί αν η συγκεκριμένη συναλλαγή αφορά είδη προοριζόμενα για οποιαδήποτε από τις κατηγορίες μη συμβατικών έργων που αναφέρονται στην παράγραφο 3. Δεν μπορούν όμως να χορηγήσουν άδεια, εφόσον έχουν βάσιμους λόγους να πιστεύουν ότι αυτό συμβαίνει.
- 92 Το ίδιο ισχύει όσον αφορά το άρθρο 4, παράγραφοι 3 και 4, του προσβαλλόμενου κανονισμού, το οποίο εξαρτά την παροχή τεχνικής βοήθειας ή υπηρεσιών διαμεσολάβησης, χρηματοδότησης ή χρηματοδοτικής βοήθειας που συνδέεται με τις τεχνολογίες που αναφέρονται στο παράρτημα II από τη χορήγηση προηγούμενης άδειας εκ μέρους της αρμόδιας αρχής, στο μέτρο που προβλέπεται ότι το άρθρο 3 του κανονισμού αυτού, και ιδίως οι παράγραφοι 2 και 5, εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, όταν υποβάλλονται αιτήσεις για άδειες.
- 93 Το άρθρο 3α του προσβαλλόμενου κανονισμού επίσης δεν αφήνει κανένα περιθώριο εκτίμησης στις εθνικές αρχές στο μέτρο που προβλέπει ότι απαγορεύεται η παροχή, άμεσα ή έμμεσα, ορισμένων συναφών υπηρεσιών απαραίτητων για τις κατηγορίες έργων έρευνας και παραγωγής στη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένων της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης και της υφαλοκρηπίδας της, τα οποία μνημονεύονται στο άρθρο 3, παράγραφος 3, του προσβαλλόμενου κανονισμού. Το Συμβούλιο αναγνώρισε, εξάλλου, ότι η διάταξη αυτή δεν απαιτεί κανένα εκτελεστικό μέτρο, πράγμα που συνεπάγεται κατ' ανάγκη ότι δεν παραμένει κανένα περιθώριο εκτίμησης για τις εθνικές αρχές.
- 94 Συνάγεται, επομένως, ότι οι διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή αφορούν άμεσα την προσφεύγουσα.
- 95 Ωστόσο, απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστήριξαν ότι, στον τομέα της ΚΕΠΠΑ, η ερμηνεία της έκφρασης «το αφορούν άμεσα», κατά την έννοια του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, πρέπει να είναι στενότερη σε σχέση αυτήν που της αποδίδεται στο πλαίσιο άλλων τομέων δραστηριότητας της Ένωσης, όπως είναι η νομοθεσία στον τομέα του ανταγωνισμού ή των κρατικών ενισχύσεων.
- 96 Εντούτοις, η θέση αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή.
- 97 Πράγματι, οι προϋποθέσεις παραδεκτού που προβλέπονται στο άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ είναι οι ίδιες για όλες τις προσφυγές που ασκούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα κατά πράξεων της Ένωσης, ανεξάρτητα από το είδος της πράξης ή το σχετικό θέμα. Επομένως, μολονότι είναι αληθές ότι, κατά τη νομολογία, η προϋπόθεση σύμφωνα με την οποία μια πράξη της Ένωσης πρέπει να αφορά άμεσα ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο πληρούται μόνον εφόσον η προσβαλλόμενη πράξη παράγει άμεσα αποτελέσματα επί της νομικής κατάστασης του προσώπου αυτού, δεν είναι σπάνιο η νομολογία να δέχεται ως παραδεκτές προσφυγές ακύρωσης ασκούμενες από ιδιώτες κατά πράξεων της Ένωσης των οποίων τα αποτελέσματα για τις προσφεύγουσες δεν είναι έννομα, υπό στενή έννοια, αλλά απλώς πραγματικής φύσεως, π.χ. διότι τους αφορούν άμεσα λόγω της ιδιότητάς τους ως φορέων της αγοράς σε ανταγωνισμό προς άλλους φορείς της αγοράς. Επομένως, προκειμένου να κριθεί αν μια

- πράξη της Ένωσης αφορά άμεσα ένα πρόσωπο, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνο τα αποτελέσματά της επί της νομικής του κατάστασης, αλλά και οι πραγματικές συνέπειές της επί του προσώπου αυτού, εξυπακουμένου ότι τα αποτελέσματα αυτά πρέπει να είναι πιο σημαντικά από ό,τι οι απλές και έμμεσες επιπτώσεις, πράγμα που θα πρέπει να προσδιορίζεται σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση λαμβανομένου υπόψη του ρυθμιστικού περιεχομένου της νομικής πράξης της Ένωσης περί της οποίας πρόκειται (βλ., συναφώς, προτάσεις της γενικής εισαγγελέα J. Kokott στην υπόθεση *Inuit Tapiriit Kanatami* κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-583/11 P, EU:C:2013:21, σημεία 70 έως 72 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 98 Δεύτερον, πρέπει να εξεταστεί αν οι διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή προβλέπουν ή όχι εκτελεστικά μέτρα.
- 99 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά τη νομολογία, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον μια κανονιστική πράξη απαιτεί εκτελεστικά μέτρα, πρέπει να εξετάζεται η κατάσταση του προσώπου που επικαλείται το δικαίωμα προσφυγής δυνάμει του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, τελευταία φράση, ΣΛΕΕ. Είναι, επομένως, αδιάφορο αν η επίμαχη πράξη συνεπάγεται εκτελεστικά μέτρα ως προς άλλους ιδιώτες (απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, *Telefónica* κατά Επιτροπής, C-274/12 P, EU:C:2013:852, σκέψη 30).
- 100 Όμως, εν προκειμένω, όπως παραδέχτηκαν το Συμβούλιο και η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δεν είναι προφανές ότι η προσφεύγουσα μπορεί η ίδια να ζητήσει από τις εθνικές αρχές να της χορηγηθεί άδεια και ότι μπορεί να προσβάλει ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων την πράξη για τη χορήγηση της άδειας αυτής ή για την άρνηση χορήγησής της, ιδίως όσον αφορά τις συναλλαγές τις σχετικές με μη συμβατικά έργα, δηλαδή εκείνες που αφορούν την «πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή των ειδών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα II, εάν έχουν βάσιμους λόγους να κρίνουν ότι η πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή των ειδών προορίζονται για οποιαδήποτε από τις κατηγορίες έργων έρευνας και παραγωγής που αναφέρονται στην παράγραφο 3» (άρθρο 3, παράγραφος 5, του προσβαλλόμενου κανονισμού). Το ίδιο ισχύει όσον αφορά τις συναφείς υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 3α του προσβαλλόμενου κανονισμού.
- 101 Επομένως, αντιθέτως προς τα όσα υποστήριξε το Συμβούλιο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι διατάξεις αυτές συνεπάγονται εκτελεστικά μέτρα έναντι της προσφεύγουσας για τον λόγο και μόνον ότι αυτή θα μπορούσε ενδεχομένως να ζητήσει από τους εγκατεστημένους στην Ένωση αντισυμβαλλομένους της να υποβάλουν αιτήσεις χορήγησης άδειας στις αρμόδιες εθνικές αρχές, προκειμένου να προσβάλει τις μετέπειτα εκδιδόμενες αποφάσεις των αρχών αυτών ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.
- 102 Εξάλλου, όπως προέβαλε η προσφεύγουσα με την απάντησή της σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, ακόμη και αν υποθεθεί ότι μπορεί ενδεχομένως να ζητηθεί άδεια, η έκβαση της σχετικής αίτησης μόνον αρνητική μπορεί να είναι, εφόσον πρόκειται για μία από τις συναλλαγές που αφορούν μη συμβατικά έργα απαριθμούμενα στο άρθρο 3, παράγραφος 3, του προσβαλλόμενου κανονισμού, βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 5, του άρθρου 3α και του άρθρου 4, παράγραφοι 3 και 4, του κανονισμού αυτού. Όμως, σε μια τέτοια περίπτωση, θα ήταν τεχνητό ή υπερβολικό να απαιτείται από μια επιχείρηση να ζητήσει την έκδοση εκτελεστικής πράξης με αποκλειστικό σκοπό τη δυνατότητα αμφισβήτησής της ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, όταν είναι προφανές ότι μια τέτοια αίτηση θα οδηγήσει κατ' ανάγκη σε απορριπτική απόφαση, οπότε δεν θα είχε υποβληθεί στο πλαίσιο της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας (βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιανουαρίου 2016, *Doux* κατά Επιτροπής, T-434/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:7, σκέψεις 59 έως 64).
- 103 Επομένως, διαπιστώνεται ότι οι διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή αποτελούν κανονιστικές διατάξεις που δεν απαιτούν εκτελεστικά μέτρα κατά την έννοια της τρίτης περίπτωσης του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ. Κατά

συνέπεια, η προσφεύγουσα όφειλε απλώς να αποδείξει ότι οι εν λόγω διατάξεις την αφορούν άμεσα, πράγμα που έπραξε εν προκειμένω. Ως εκ τούτου, η προσφυγή πρέπει να κριθεί παραδεκτή και ως προς τις διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή.

- 104 Εν κατακλείδι, η προσφυγή είναι παραδεκτή καθόσον βάλλει κατά των διατάξεων σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά και κατά των διατάξεων του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή.

Επί της ουσίας

- 105 Στην υπόθεση T-735/14, η προσφεύγουσα προβάλλει τρεις λόγους, εκ των οποίων ο πρώτος αφορά παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, ο δεύτερος αφορά έλλειψη νομικής βάσης και ο τρίτος αφορά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας καθώς και προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

- 106 Στην υπόθεση T-799/14, η προσφεύγουσα προβάλλει τέσσερις λόγους, εκ των οποίων ο πρώτος αφορά παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, ο δεύτερος αφορά έλλειψη κατάλληλης νομικής βάσης ως προς τις διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή και τις διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά, ο τρίτος αφορά παράβαση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας για τη σύναψη εταιρικής σχέσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Ρωσικής Ομοσπονδίας, αφετέρου, η οποία υπογράφηκε στις 24 Ιουνίου 1994 και εγκρίθηκε εξ ονόματος των Κοινοτήτων με την απόφαση 97/800/ΕΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 30ής Οκτωβρίου 1997 (ΕΕ 1997, L 327, σ. 1, στο εξής: συμφωνία εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ρωσίας), και ο τέταρτος αφορά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας καθώς και προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Επί του πρώτου λόγου που προβάλλεται στις υποθέσεις T-735/14 και T-799/14 και ο οποίος αφορά έλλειψη αιτιολογίας

- 107 Με τον πρώτο λόγο στις δύο συνεκδικαζόμενες υποθέσεις, η προσφεύγουσα προβάλλει παράβαση του άρθρου 296 ΣΛΕΕ, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση και ο προσβαλλόμενος κανονισμός (στο εξής: προσβαλλόμενες πράξεις) δεν είναι αιτιολογημένες επαρκώς κατά νόμον. Η προσφεύγουσα εκτιμά ότι οι κυρώσεις οι οποίες επιβλήθηκαν με τις πράξεις αυτές αποτελούν ασυνήθη μέτρα, που απαιτούσαν επομένως εξαντλητική αιτιολογία. Οι προσβαλλόμενες όμως πράξεις δεν επιχειρούν ούτε καν να εξηγήσουν για ποιο λόγο τα μη συμβατικά σχέδια υπόκεινται σε στοχευμένα περιοριστικά μέτρα. Συγκεκριμένα, τα σχέδια αυτά βρίσκονται ως επί το πλείστον στο στάδιο της ανάπτυξης και δεν αναμένεται να παραγάγουν φορολογητέα κέρδη για τη Ρωσική Κυβέρνηση παρά μόνον μετά από είκοσι χρόνια το νωρίτερο. Ομοίως, δεν διευκρινίζεται για ποιον λόγο οι κατηγορίες εξοπλισμού που αναφέρονται στις διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή θα πρέπει να θεωρηθούν ως «ευαίσθητα» προϊόντα και τεχνολογίες.

- 108 Όσον αφορά τις διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά, η προσφεύγουσα εκτιμά επίσης ότι από την αιτιολογία των προσβαλλόμενων πράξεων δεν καθίσταται αντιληπτός ο τρόπος με τον οποίο οι πράξεις αυτές παρέχουν τη δυνατότητα επίτευξης του προβαλλόμενου σκοπού, που είναι η άσκηση πίεσης στη Ρωσική Κυβέρνηση. Επιπλέον, η αιτιολογία που παραθέτει το Συμβούλιο με το υπόμνημα αντίκρουσης είναι εκπρόθεσμη και δεν μπορεί εν πάση περιπτώσει να δικαιολογήσει τους λόγους επιβολής τέτοιων περιορισμών στην προσφεύγουσα.

- 109 Επιπλέον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι δεν παρατίθεται καμία αιτιολογία ως προς τον αναγκαίο σύνδεσμο μεταξύ της ίδιας και της Ρωσικής Κυβέρνησης ούτε ως προς την αναλογικότητα των περιοριστικών μέτρων ή την επιρροή τους επί των θεμελιωδών δικαιωμάτων της, γεγονός που καθιστά ακόμη δυσχερέστερη την αμφισβήτηση της νομιμότητας των εν λόγω μέτρων. Αυτή η έλλειψη αιτιολογίας έρχεται σε απόλυτη αντίθεση προς την αιτιολογία που παρέχεται στα πρόσωπα και τις

- οντότητες κατά των οποίων στρέφονται τα λοιπά περιοριστικά μέτρα, όπως η δέσμευση κεφαλαίων. Η αναγνώριση της δυνατότητας του Συμβουλίου να λαμβάνει οποιοδήποτε είδος περιοριστικών μέτρων χωρίς να τα αιτιολογεί κατά τρόπο λογικό είναι απαράδεκτη και υπονομεύει ουσιωδώς το κράτος δικαίου.
- 110 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο, αμφισβητεί τα επιχειρήματα αυτά.
- 111 Κατά το άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, «[ο]ι νομικές πράξεις αιτιολογούνται». Επιπλέον, κατά το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του Χάρτη, στον οποίο το άρθρο 6, παράγραφος 1, ΣΕΕ αναγνωρίζει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες, το δικαίωμα χρηστής διοίκησης περιλαμβάνει, ιδίως, «την υποχρέωση της διοίκησης να αιτιολογεί τις αποφάσεις της».
- 112 Κατά πάγια νομολογία, η αιτιολογία που επιβάλλεται από το άρθρο 296 ΣΛΕΕ και από το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του Χάρτη πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της προσβαλλόμενης πράξης και στο πλαίσιο εντός του οποίου αυτή εκδόθηκε. Πρέπει να καταδεικνύει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο τη συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που εκδίδει την πράξη, ούτως ώστε ο ενδιαφερόμενος να γνωρίζει τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και το αρμόδιο δικαστήριο να μπορεί να ασκήσει τον έλεγχό του. Η υποχρέωση αιτιολόγησης πρέπει να εκτιμάται υπό το πρίσμα όλων των περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης (βλ. απόφαση της 14ης Απριλίου 2016, Ben Ali κατά Συμβουλίου, T-200/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:216, σκέψη 94 και εκεί παρατιθέμενη αιτιολογία· βλ. επίσης, συναφώς, απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2017, Almaz-Antey Air and Space Defence κατά Συμβουλίου, T-255/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:25, σκέψη 56).
- 113 Επομένως, η αιτιολογία δεν απαιτείται να προσδιορίζει επακριβώς όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα της επάρκειας της αιτιολογίας πρέπει να εκτιμάται με γνώμονα όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και το σύνολο των κανόνων δικαίου που διέπουν τον σχετικό τομέα. Ειδικότερα, αφενός, μια βλαπτική πράξη είναι επαρκώς αιτιολογημένη εφόσον εκδόθηκε εντός πλαισίου που είναι γνωστό στον ενδιαφερόμενο και το οποίο του παρέχει τη δυνατότητα να αντιληφθεί το περιεχόμενο του εις βάρος του ληφθέντος μέτρου. Αφετέρου, ο βαθμός ακρίβειας της αιτιολογίας μιας πράξης πρέπει να είναι ανάλογος των υλικών δυνατοτήτων και των τεχνικών συνθηκών ή της προθεσμίας εντός της οποίας πρέπει να εκδοθεί (βλ. απόφαση της 14ης Απριλίου 2016, Ben Ali κατά Συμβουλίου, T-200/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:216, σκέψη 95 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· βλ. επίσης, συναφώς, απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2017, Almaz-Antey Air and Space Defence κατά Συμβουλίου, T-255/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:25, σκέψη 56).
- 114 Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας αυτής, πρέπει να γίνει διάκριση ανάλογα με το αν η αιτιολογία των προσβαλλόμενων πράξεων αφορά διατάξεις γενικής ισχύος ή διατάξεις που συνιστούν, ως προς την προσφεύγουσα, περιοριστικά μέτρα ατομικού περιεχομένου.
- 115 Συγκεκριμένα, όσον αφορά τις διατάξεις γενικής ισχύος όπως είναι οι διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή, το Συμβούλιο βασίμως υποστηρίζει ότι η αιτιολογία μπορεί να περιορίζεται, αφενός, στην περιγραφή της όλης κατάστασης που οδήγησε στην έκδοσή τους και, αφετέρου, στην παράθεση των γενικών σκοπών που επιδιώκουν οι διατάξεις αυτές (βλ., συναφώς, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 120 και εκεί παρατιθέμενη αιτιολογία).
- 116 Αντιθέτως, όσον αφορά τις διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά, υπενθυμίζεται ότι οι διατάξεις αυτές αποτελούν περιοριστικά μέτρα ατομικού περιεχομένου για την προσφεύγουσα, καθόσον την αφορούν (βλ. σκέψεις 56 και 81 ανωτέρω).

- 117 Η νομολογία όμως έχει διευκρινίσει συναφώς ότι η αιτιολογία πράξης του Συμβουλίου περί επιβολής περιοριστικού μέτρου δεν πρέπει μόνο να προσδιορίζει τη νομική βάση του μέτρου αυτού αλλά και τους ειδικούς και συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους το Συμβούλιο εκτιμά, στο πλαίσιο άσκησης της διακριτικής εξουσίας εκτίμησης που διαθέτει, ότι πρέπει να επιβληθούν τέτοια μέτρα στον θιγόμενο (βλ. απόφαση της 3ης Ιουλίου 2014, *National Iranian Tanker Company* κατά Συμβουλίου, T-565/12, EU:T:2014:608, σκέψη 38 και εκεί παρατιθέμενη αιτιολογία· βλ. επίσης, συναφώς, απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2017, *Almaz-Antey Air and Space Defence* κατά Συμβουλίου, T-255/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:25, σκέψη 55).
- 118 Υπό το πρίσμα αυτών ακριβώς των σκέψεων πρέπει να εξεταστεί αν το Συμβούλιο τήρησε την υποχρέωσή του να αιτιολογήσει επαρκώς κατά νόμον τις επίμαχες εν προκειμένω διατάξεις.
- 119 Πρώτον, όσον αφορά, ιδίως, τις διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή, υπενθυμίζεται ότι το σύνολο των υπό εξέταση μέτρων εντάσσεται στο γνωστό στην προσφεύγουσα πλαίσιο διεθνούς έντασης που προηγήθηκε της έκδοσης των προσβαλλόμενων πράξεων και το οποίο υπομνήσθηκε με τις σκέψεις 2 έως 16 ανωτέρω. Όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 8 της προσβαλλόμενης απόφασης και από την αιτιολογική σκέψη 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού, ο δεδηλωμένος σκοπός των προσβαλλόμενων πράξεων είναι να αυξηθεί το κόστος των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, καθώς και να προωθηθεί η ειρηνική επίλυση της κρίσης. Η αιτιολογική σκέψη 12 της προσβαλλόμενης απόφασης διευκρινίζει επιπλέον ότι θα πρέπει να απαγορευθεί η πώληση, προμήθεια, μεταβίβαση ή εξαγωγή ορισμένων ευαίσθητων ειδών και τεχνολογιών, εφόσον προορίζονται για την έρευνα και παραγωγή πετρελαίου σε βαθιά ύδατα, για την έρευνα και παραγωγή πετρελαίου στην Αρκτική ή για έργα σχιστολιθικού πετρελαίου. Επομένως, οι προσβαλλόμενες πράξεις παρουσιάζουν τη γενική κατάσταση που οδήγησε στην έκδοσή τους και τους γενικούς στόχους που αυτές επιδιώκουν (απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 123).
- 120 Δεύτερον, ως προς τις διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι διατάξεις αυτές προβλέπουν περιοριστικά μέτρα έναντι της προσφεύγουσας, στο μέτρο που το όνομά της εγγράφηκε στο παράρτημα III της προσβαλλόμενης απόφασης και στο παράρτημα VI του προσβαλλόμενου κανονισμού, όσον αφορά τις απαγορευμένες δραστηριότητες που περιγράφονται, αντιστοίχως, στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχεία β' έως δ', της προσβαλλόμενης απόφασης και στο άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχεία β' έως δ', του προσβαλλόμενου κανονισμού.
- 121 Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί η επιχειρηματολογία του Συμβουλίου σύμφωνα με την οποία τα κριτήρια της νομολογίας σχετικά με την υποχρέωση αιτιολόγησης πράξεων που επιβάλλουν ατομικά περιοριστικά μέτρα δεν έχουν εφαρμογή εν προκειμένω.
- 122 Ωστόσο, επιβάλλεται να γίνει δεκτό ότι οι «ειδικοί και συγκεκριμένοι λόγοι» για τους οποίους το Συμβούλιο εκτίμησε, κατά την άσκηση της διακριτικής εξουσίας εκτίμησης που διαθέτει, ότι πρέπει να επιβληθούν τέτοια μέτρα στην προσφεύγουσα, κατά την έννοια της προαναφερθείσας νομολογίας, αντιστοιχούν στην προκειμένη περίπτωση στα κριτήρια που καθορίζονται στις διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά.
- 123 Πράγματι, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα είναι μια από τις οντότητες τις οποίες αφορούν τα εν λόγω μέτρα, δηλαδή τις οντότητες «που έχουν έδρα στη Ρωσία και είναι κρατικού ελέγχου ή είναι κρατικής ιδιοκτησίας σε ποσοστό άνω του 50 %», το υπολογιζόμενο σύνολο ενεργητικού των οποίων υπερβαίνει το 1 τρισεκατομμύριο ρωσικά ρούβλια και τα υπολογιζόμενα έσοδα των οποίων προέρχονται κατά 50 % τουλάχιστον από την πώληση ή μεταφορά αργού πετρελαίου ή πετρελαϊκών προϊόντων κατά τη 12η Σεπτεμβρίου 2014», καμία πρόσθετη αιτιολογία δεν μπορεί να απαιτηθεί για τους σκοπούς της εγγραφής του ονόματός της στα παραρτήματα των προσβαλλόμενων πράξεων.

- 124 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η χρήση των ίδιων εκτιμήσεων για τη λήψη περιοριστικών μέτρων κατά διαφόρων προσώπων δεν αποκλείει το ενδεχόμενο οι εν λόγω εκτιμήσεις να ικανοποιούν την απαίτηση ειδικής αιτιολόγησης για καθένα από τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα (βλ., συναφώς, και κατ' αναλογία, απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2014, Ezz κ.λπ. κατά Συμβουλίου, T-256/11, EU:T:2014:93, σκέψη 115).
- 125 Ωστόσο, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο όφειλε να έχει διευκρινίσει για ποιους συγκεκριμένους λόγους τα μέτρα εστίασαν στον πετρελαϊκό τομέα καθώς και με ποιον τρόπο η στόχευση του εν λόγω τομέα καθιστά δυνατή την προώθηση του σκοπού που επιδιώκεται με τα επίμαχα μέτρα.
- 126 Εντούτοις, υπενθυμίζεται ότι η αιτιολογία δεν απαιτείται να προσδιορίζει επακριβώς όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία (βλ. σκέψη 113 ανωτέρω). Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο δεν όφειλε να αιτιολογήσει ούτε τους λόγους στους οποίους στήριξε την απόφασή του να επιβάλει περιοριστικά μέτρα που εστιάζουν σε ορισμένους τομείς της οικονομίας και να απαγορεύσει την εξαγωγή ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών θεωρούμενων ως «ευαίσθητων». Εκτός αυτού, το ζήτημα αν τα μέτρα αυτά συνάδουν προς τους στόχους της ΚΕΠΠΑ και αν είναι κατάλληλα και αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών άπτεται μάλλον της εξέτασης της ουσίας τους.
- 127 Επιπλέον, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσφεύγουσα, μία από τις μεγαλύτερες εταιρίες του ρωσικού πετρελαϊκού τομέα της οποίας η πλειοψηφία των μετοχών ανήκε, κατά το χρονικό σημείο έκδοσης της απόφασης 2014/512, στο Ρωσικό Δημόσιο, δεν μπορούσε ευλόγως να αγνοεί τους λόγους για τους οποίους το Συμβούλιο είχε λάβει στοχευμένα μέτρα σε βάρος της. Σε εναρμόνιση με τον σκοπό της αύξησης του κόστους των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ουκρανία, το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β', της απόφασης 2014/512 θεσπίζει περιορισμούς σε βάρος ορισμένων οντοτήτων του πετρελαϊκού τομέα που ελέγχονται από το Ρωσικό Δημόσιο λόγω, μεταξύ άλλων, του συνολικού ενεργητικού τους που εκτιμάται σε ποσό άνω του 1 τρισεκατομμυρίου ρωσικών ρουβλίων. Δεδομένου, εξάλλου, ότι το πολιτικό πλαίσιο κατά την ημερομηνία θέσπισης των εν λόγω μέτρων και η σημασία του πετρελαϊκού τομέα για τη ρωσική οικονομία ήταν γνωστά, η επιλογή του Συμβουλίου να λάβει περιοριστικά μέτρα κατά ορισμένων επιχειρήσεων του εν λόγω τομέα γίνεται εύκολα αντιληπτή υπό το φως του δεδηλωμένου σκοπού των εν λόγω πράξεων (απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 124).
- 128 Ως εκ τούτου, διαπιστώνεται ότι το Συμβούλιο αιτιολόγησε επαρκώς τις προσβαλλόμενες πράξεις και ότι ο πρώτος λόγος που προβάλλεται στις υποθέσεις T-735/14 και T-799/14 πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του δεύτερου λόγου που προβάλλεται στις υποθέσεις T-735/14 και T-799/14 και ο οποίος αφορά έλλειψη νομικής βάσης

- 129 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το άρθρο 215 ΣΛΕΕ, το οποίο παρέχει στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να επιβάλλει οικονομικές κυρώσεις σε τρίτες χώρες, μόνον κατ' εξαίρεση μπορεί να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να στοχευθούν συγκεκριμένα άτομα και οντότητες, υπό τον όρο ότι υφίσταται επαρκής σύνδεσμος, αφενός, μεταξύ της οντότητας στην οποία επιβλήθηκαν οι κυρώσεις και της κυβέρνησης της ενδιαφερόμενης τρίτης χώρας και, αφετέρου, μεταξύ της στοχευόμενης οντότητας και του σκοπού που επιδιώκει το επίμαχο μέτρο. Οι αρχές αυτές προκύπτουν επίσης από τις κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με την εφαρμογή και την αξιολόγηση των περιοριστικών μέτρων (κυρώσεων) στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ της Ένωσης. Οι όροι όμως αυτοί δεν πληρούνται στην προκειμένη περίπτωση.
- 130 Συγκεκριμένα, πρώτον, οι δεσμοί μεταξύ της προσφεύγουσας και της Ρωσικής Κυβέρνησης είναι ανεπαρκείς, καθόσον η προσφεύγουσα σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί κρατικό φορέα της Ρωσίας ούτε μετέχει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας αλλά ούτε και διαχειρίζεται οποιαδήποτε δημόσια

- υπηρεσία υπό τον έλεγχο των αρχών. Το γεγονός ότι η προσφεύγουσα είναι εταιρία ιδιωτικού δικαίου που ανήκει στον όμιλο Gazprom, της οποίας οι μετοχές κατέχονται κατά 50,23 % από το Ρωσικό Δημόσιο, δεν κρίνεται επαρκές στο πλαίσιο αυτό. Εξάλλου, δεν επιτρέπεται να συναχθεί τεκμήριο σχετικά με την ύπαρξη δεσμών με τη Ρωσική Κυβέρνηση χωρίς να έχει παρασχεθεί στην οικεία οντότητα η δυνατότητα να τοποθετηθεί επί του ζητήματος αυτού.
- 131 Δεύτερον, οι προσβαλλόμενες πράξεις δεν προσδιορίζουν σε καμία περίπτωση τον απαιτούμενο σύνδεσμο μεταξύ των οντοτήτων κατά των οποίων στρέφονται τα περιοριστικά μέτρα και του σκοπού των μέτρων αυτών. Δύσκολα γίνεται αντιληπτό με ποιον τρόπο οι διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή, που αφορούν μη συμβατικά έργα, ή οι διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη των σκοπών των προσβαλλόμενων πράξεων. Το Συμβούλιο δεν μπορεί να επιβάλει τέτοια μέτρα, τα οποία προκαλούν, κατά τρόπο εντελώς αυθαίρετο, σημαντική ζημία στις οντότητες τις οποίες αφορούν καθώς και στους εμπορικούς τους εταίρους στην Ένωση.
- 132 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο, αμφισβητεί τα επιχειρήματα αυτά.
- 133 Πρώτον, όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι ελλείπει εν προκειμένω επαρκής σύνδεσμος με τη Ρωσική Κυβέρνηση, επισημαίνεται, καταρχάς, ότι το άρθρο 215 ΣΛΕΕ προβλέπει ότι, αφενός, όταν μια απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με το κεφάλαιο 2 του τίτλου V της Συνθήκης ΕΕ προβλέπει «τη διακοπή, εν όλω ή εν μέρει, των οικονομικών και χρηματοοικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες», το Συμβούλιο θεσπίζει τα αναγκαία μέτρα, και, αφετέρου, ότι εφόσον προβλέπεται από απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με το κεφάλαιο 2 του τίτλου V της Συνθήκης ΕΕ, το Συμβούλιο μπορεί να λαμβάνει «περιοριστικά μέτρα έναντι φυσικών ή νομικών προσώπων, ομάδων ή μη κρατικών οντοτήτων». Ως εκ τούτου, το άρθρο 215, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ προβλέπει τη δυνατότητα λήψης περιοριστικών μέτρων κατά μη κρατικών οντοτήτων, με σκοπό την εφαρμογή απόφασης ΚΕΠΠΑ εκδιδόμενης βάσει του κεφαλαίου 2 του τίτλου V της Συνθήκης ΕΕ.
- 134 Όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, οι διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά συνιστούν περιοριστικά μέτρα έναντι της προσφεύγουσας (βλ. σκέψεις 56 και 81 ανωτέρω). Συνεπώς, όσον αφορά τα μέτρα αυτά, η προσφεύγουσα δεν μπορεί βασίμως να υποστηρίξει ότι πρέπει κατ' ανάγκη να επιβάλλονται σε βάρος οντοτήτων που παρουσιάζουν επαρκή σύνδεσμο με τη Ρωσική Κυβέρνηση.
- 135 Στη συνέχεια, όσον αφορά τις διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή, υπενθυμίζεται ότι σκοπός των μέτρων αυτών δεν είναι η επιβολή κυρώσεων σε ορισμένα νομικά πρόσωπα λόγω της σχέσης τους με την κατάσταση στην Ουκρανία, αλλά η επιβολή οικονομικών κυρώσεων στη Ρωσική Ομοσπονδία, με στόχο να αυξηθεί το κόστος των ενεργειών της που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, καθώς και να προωθηθεί η ειρηνική επίλυση της κρίσης.
- 136 Δεδομένου ότι τα εν λόγω μέτρα αφορούν έναν συγκεκριμένο τομέα της οικονομίας, λόγω της σημασίας του για τη ρωσική οικονομία ή της σχέσης του με τις ενέργειες της Ρωσικής Ομοσπονδίας προκειμένου να αποσταθεροποιηθεί η Ουκρανία, δεν απαιτείται οι στοχευόμενες επιχειρήσεις να αποτελούν ρωσικές δημόσιες επιχειρήσεις (βλ., συναφώς, απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2017, Almaz-Antey Air and Space Defence κατά Συμβουλίου, T-255/15, μη δημοσιευθείσα, ΕΥ:Τ:2017:25, σκέψη 135).
- 137 Συναφώς, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να επικαλεστεί λυσιτελώς την απόφαση της 13ης Μαρτίου 2012, Tay Za κατά Συμβουλίου (C-376/10 P, ΕΥ:Τ:2012:138). Είναι αληθές ότι, με την απόφαση αυτή, το Δικαστήριο φρόντισε να υπενθυμίσει ότι η έννοια της «τρίτης χώρας», κατά τα άρθρα 60 και 301 ΕΚ, άρθρα τα οποία αντιστοιχούν κατ' ουσίαν στο άρθρο 215, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, μπορεί να περιλαμβάνει τους κυβερνώντες της χώρας αυτής καθώς και τα άτομα και τις οντότητες που συνδέονται με τους εν λόγω κυβερνώντες ή ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από αυτούς (βλ. απόφαση της

13ης Μαρτίου 2012, Tay Za κατά Συμβουλίου, C-376/10 P, EU:C:2012:138, σκέψη 43 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Επομένως, το Δικαστήριο εκτίμησε ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον έκρινε ότι βασίμως θεωρήθηκε κατά τεκμήριο ότι τα μέλη της οικογένειας των διευθυνόντων συμβούλων επιχειρήσεων αντλούσαν όφελος από τα καθήκοντα που ασκούσαν οι σύμβουλοι αυτοί, οπότε αντλούσαν επίσης όφελος από την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης και ότι, επομένως, υπήρχε στενή σχέση μεταξύ του αναιρεσιόοντος της υπόθεσης εκείνης και του στρατιωτικού καθεστώτος της Μιανμάρ (βλ. απόφαση της 13ης Μαρτίου 2012, Tay Za κατά Συμβουλίου, C-376/10 P, EU:C:2012:138, σκέψη 71).

- 138 Υπενθυμίζεται, πάντως, ότι στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 13ης Μαρτίου 2012, Tay Za κατά Συμβουλίου (C-376/10 P, EU:C:2012:138), τα περιοριστικά μέτρα που θέσπισε το Συμβούλιο βασίστηκαν στην κοινή θέση 2006/318/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2006, για την ανανέωση των περιοριστικών μέτρων κατά της Βιρμανίας/Μιανμάρ (ΕΕ 2006, L 116, σ. 77). Τα μέτρα αυτά προέβλεπαν, μεταξύ άλλων, τη δέσμευση των κεφαλαίων και των οικονομικών πόρων των μελών της Κυβέρνησης της Μιανμάρ, καθώς και οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου, οντότητας ή φορέα συνδεδεμένων με αυτά. Το όνομα του προσφεύγοντος, Pye Phyo Tay Za, εγγράφηκε στον κατάλογο των προσώπων τα οποία αφορούσαν τα περιοριστικά μέτρα, υπό τον τίτλο I του παραρτήματος II της κοινής θέσης 2006/318 με τίτλο «Πρόσωπα που επωφελούνται από την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης και λοιπά πρόσωπα που σχετίζονται με το καθεστώς», με την προσθήκη της πληροφορίας «Υιός του Tay Za» (απόφαση της 13ης Μαρτίου 2012, Tay Za κατά Συμβουλίου, C-376/10 P, EU:C:2012:138, σκέψεις 4 έως 11). Επομένως, στην υπόθεση εκείνη έπρεπε να καθοριστεί αν το Γενικό Δικαστήριο και το Συμβούλιο είχαν ορθώς καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο Tay Za, ως μέλος της οικογένειας του διευθύνοντος συμβούλου επιχείρησης Tay Za, μπορούσε να θεωρηθεί ότι αντλεί προσωπικό όφελος από τις πολιτικές της κυβέρνησης και μπορούσε, ως εκ τούτου, να θεωρηθεί ότι συνδέεται με το καθεστώς αυτό, σύμφωνα με τα βασικά κριτήρια που ορίζονται στην κοινή θέση 2006/318. Ωστόσο, το Δικαστήριο δεν αμφισβήτησε τη δυνατότητα επιβολής οικονομικών κυρώσεων σε τρίτα κράτη ούτε απαίτησε οι οντότητες που θίγονται από τα μέτρα αυτά, χωρίς να είναι στοχευμένες ατομικά, να αποτελούν «κρατικούς φορείς», όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα.
- 139 Αντιθέτως, όπως προκύπτει από τη νομολογία, το Συμβούλιο έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια κατά τον ορισμό του αντικειμένου των περιοριστικών μέτρων και τούτο, ιδίως, οσάκις τέτοια μέτρα προβλέπουν, σύμφωνα με το άρθρο 215, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, τη διακοπή ή τη μείωση, εν όλω ή εν μέρει, των οικονομικών και χρηματοοικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες (απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 132). Κάθε τέτοιο μέτρο συνεπάγεται, εξ ορισμού, αποτελέσματα που θίγουν τα δικαιώματα της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης άσκησης των επαγγελματικών δραστηριοτήτων, προξενώντας έτσι ζημία σε πρόσωπα τα οποία δεν φέρουν καμία ευθύνη για την κατάσταση η οποία οδήγησε στην επιβολή των κυρώσεων (βλ., συναφώς, απόφαση της 30ής Ιουλίου 1996, Bosphorus, C-84/95, EU:C:1996:312, σκέψη 22).
- 140 Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν υποθεθεί ότι απαιτείται σύνδεσμος μεταξύ των οντοτήτων τις οποίες φέρεται ότι στοχεύουν τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα και της Ρωσικής Κυβέρνησης, αρκεί η διαπίστωση ότι, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ανήκει στο Ρωσικό Δημόσιο κατά ποσοστό ανώτερο του 50 %, έστω και εμμέσως, πρέπει να θεωρηθεί επιχείρηση υπό τον έλεγχο του Ρωσικού Δημοσίου. Το γεγονός ότι η προσφεύγουσα δεν αποτελεί κρατικό φορέα κατά την έννοια της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (βλ., συναφώς, απόφαση της 6ης Σεπτεμβρίου 2013, Bank Mellī Iran κατά Συμβουλίου, T-35/10 και T-7/11, EU:T:2013:397, σκέψη 71 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), δεν ασκεί συναφώς επιρροή, διότι δεν απαιτείται η προσφεύγουσα να είναι οντότητα που μετέχει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας ή να διαχειρίζεται δημόσια υπηρεσία υπό τον έλεγχο των αρχών προκειμένου να είναι δυνατόν να επηρεαστεί από τις οικονομικές κυρώσεις που ενέκρινε το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 215, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

- 141 Δεύτερον, όσον αφορά την προβαλλόμενη έλλειψη συνδέσμου μεταξύ των εγκριθέντων εν προκειμένω μέτρων και των σκοπών που επιδιώκουν οι προσβαλλόμενες πράξεις, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, το Συμβούλιο διαθέτει ευρεία εξουσία εκτίμησης ως προς τα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να ληφθούν μέτρα για την επιβολή οικονομικών και χρηματοοικονομικών κυρώσεων βάσει του άρθρου 29 ΣΕΕ και του άρθρου 215 ΣΛΕΕ. Δεδομένου ότι τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης δεν δύνανται να υποκαταστήσουν το Συμβούλιο κατά την εκτίμηση των αποδείξεων, γεγονότων και περιστάσεων που δικαιολογούν τη λήψη τέτοιων μέτρων, ο ασκούμενος δικαστικός έλεγχος πρέπει να περιορίζεται στην εξακρίβωση της τήρησης των διαδικαστικών κανόνων και των κανόνων περί αιτιολογίας, του υποστατού των πραγματικών περιστατικών, καθώς και της απουσίας τόσο πρόδηλου σφάλματος κατά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών όσο και κατάχρησης εξουσίας. Ο περιορισμένος αυτός έλεγχος ισχύει, ειδικότερα, για την εκτίμηση των λόγων σκοπιμότητας επί των οποίων στηρίζονται τέτοια μέτρα (βλ. απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2017, *Almaz-Antey Air and Space Defence κατά Συμβουλίου*, T-255/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:25, σκέψη 95 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 142 Εν προκειμένω, από τις αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 8 της προσβαλλόμενης απόφασης και την αιτιολογική σκέψη 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού προκύπτει ότι ο δεδηλωμένος σκοπός των προσβαλλόμενων πράξεων είναι να αυξηθεί το κόστος των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, καθώς και να προωθηθεί η ειρηνική επίλυση της κρίσης. Ο σκοπός αυτός συνάδει με τον συνιστάμενο στη διατήρηση της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας, σύμφωνα με τους στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 21 ΣΕΕ (απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, *Rosneft, C-72/15*, EU:C:2017:236, σκέψη 115).
- 143 Όπως όμως έχει ήδη επισημάνει το Δικαστήριο και αντιθέτως προς τα όσα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, υπάρχει λογικός σύνδεσμος μεταξύ, αφενός, της εστίασης στις επιχειρήσεις του ρωσικού πετρελαϊκού τομέα, βάσει, ιδιαιτέρως, του συνολικού ενεργητικού τους που εκτιμάται σε ποσό άνω του 1 τρισεκατομμυρίου ρωσικών ρουβλίων, δεδομένης της σημασίας του πετρελαϊκού τομέα για τη ρωσική οικονομία, και, αφετέρου, του σκοπού των περιοριστικών μέτρων εν προκειμένω, ο οποίος συνίσταται στο να αυξηθεί το κόστος των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, καθώς και να προωθηθεί η ειρηνική επίλυση της κρίσης (βλ., συναφώς, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, *Rosneft, C-72/15*, EU:C:2017:236, σκέψη 147).
- 144 Τρίτον, όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι τα μέτρα που απορρέουν από τις διατάξεις του προσβαλλόμενου κανονισμού σχετικά με τους περιορισμούς κατά την εξαγωγή εστιάζουν μόνο στα μη συμβατικά έργα του πετρελαϊκού τομέα και όχι στον πετρελαϊκό τομέα εν γένει, ο οποίος εξακολουθεί να παράγει σημαντικά έσοδα για τη ρωσική οικονομία, επισημαίνεται ότι το Συμβούλιο θεμιτώς επιβάλλει, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, περιορισμούς που αφορούν επιχειρήσεις δραστηριοποιούμενες σε συγκεκριμένους τομείς της ρωσικής οικονομίας στο πλαίσιο των οποίων τα προϊόντα, οι τεχνολογίες ή οι υπηρεσίες που προέρχονται από την Ένωση κατέχουν ιδιαίτερως σημαντική θέση. Πράγματι, η επιλογή της στόχευσης επιχειρήσεων ή τομέων που εξαρτώνται από τεχνολογίες αιχμής ή εξειδίκευσης οι οποίες είναι διαθέσιμες κατά βάση στην Ένωση ανταποκρίνεται στον σκοπό που συνίσταται στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των επίμαχων εν προκειμένω περιοριστικών μέτρων και στην αποφυγή του ενδεχομένου τα αποτελέσματα των μέτρων αυτών να εξουδετερωθούν με την εισαγωγή, στη Ρωσία, υποκατάστατων προϊόντων, τεχνολογιών ή υπηρεσιών προερχόμενων από τρίτες χώρες (απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, *Rosneft, C-72/15*, EU:C:2017:236, σκέψη 132).
- 145 Το γεγονός ότι τα μη συμβατικά έργα στα οποία εστιάζουν ορισμένα από τα μέτρα αυτά δεν παράγουν άμεσα έσοδα για το Ρωσικό Δημόσιο δεν είναι ικανό να θέσει υπό αμφισβήτηση το συμπέρασμα αυτό, δεδομένου ότι το Συμβούλιο μπορούσε ευλόγως να αναμένει ότι η υπονόμευση των επενδύσεων και των μελλοντικών εσόδων των οντοτήτων που δραστηριοποιούνται στον

πετρελαϊκό τομέα και τις οποίες στοχοποιούν τα μέτρα αυτά θα συνέβαλλε στην άσκηση πίεσης στη Ρωσική Κυβέρνηση και στην αύξηση του κόστους των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας.

- 146 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο δεύτερος λόγος που προβάλλεται στις υποθέσεις T-735/14 και T-799/14.

Επί του τρίτου λόγου που προβάλλεται στην υπόθεση T-799/14, και ο οποίος αφορά παράβαση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ρωσίας

- 147 Με τον τρίτο λόγο, ο οποίος προβάλλεται αποκλειστικά την υπόθεση T-799/14, η προσφεύγουσα επικαλείται παράβαση του άρθρου 52, παράγραφοι 5 και 9, του άρθρου 98, παράγραφος 1, και του άρθρου 36 της συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ρωσίας. Οι διατάξεις αυτές έχουν άμεσο αποτέλεσμα στο μέτρο που περιλαμβάνουν αρκούντως σαφείς και ακριβείς υποχρεώσεις, οι οποίες δεν εξαρτώνται, ως προς την εφαρμογή ή τα αποτελέσματά τους, από τη θέσπιση οποιασδήποτε μεταγενέστερης πράξης.

- 148 Πρώτον, η προσφεύγουσα φρονεί ότι οι διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές παραβαίνουν το άρθρο 52, παράγραφος 5, της συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ρωσίας, το οποίο ορίζει ότι «τα μέρη δεν εισάγουν νέους περιορισμούς στην κυκλοφορία των κεφαλαίων και τις σχετικές τρέχουσες πληρωμές μεταξύ των μονίμων κατοίκων της [Ένωσης] και της Ρωσίας, ούτε καθιστούν πιο περιοριστικούς τους υφιστάμενους διακανονισμούς». Δεύτερον, οι εν λόγω διατάξεις είναι αντίθετες προς το άρθρο 52, παράγραφος 9, της συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ρωσίας, το οποίο προβλέπει ότι η Ένωση και η Ρωσία «χορηγούν αμοιβαία τη μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους, όσον αφορά την ελευθερία των τρεχουσών πληρωμών και των κινήσεων κεφαλαίου, καθώς και τις μεθόδους πληρωμής». Τρίτον, η διάταξη περί μη ικανοποίησης των απαιτήσεων είναι αντίθετη προς το άρθρο 98, παράγραφος 1, της συμφωνίας αυτής, το οποίο επιβάλλει στην Ένωση την υποχρέωση «να εξασφαλίσει ότι τα νομικά και φυσικά πρόσωπα [της Ρωσίας] δύνανται, άνευ διακρίσεων έναντι των δικών [της] υπηκόων, να έχουν πρόσβαση στα αρμόδια δικαστήρια και διοικητικά όργανα [της Ένωσης] για την υπεράσπιση των ατομικών και περιουσιακών τους δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων πνευματικής, βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας». Τέταρτον, οι περιορισμοί κατά την εξαγωγή αντιβαίνουν στο άρθρο 36 της συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ρωσίας, που περιλαμβάνει επίσης ρήτρα του μάλλον ευνοούμενου κράτους όσον αφορά τους όρους που διέπουν τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών.

- 149 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο, αμφισβητεί τα επιχειρήματα αυτά.

- 150 Όσον αφορά τη συμφωνία εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ρωσίας, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι διάταξη περιεχόμενη σε συμφωνία συναφθείσα από την Ένωση με τρίτες χώρες πρέπει να θεωρείται ότι έχει άμεση εφαρμογή όταν, λαμβανομένων υπόψη του γράμματός της, του αντικειμένου και της φύσης της συμφωνίας, συνεπάγεται σαφή και συγκεκριμένη υποχρέωση που δεν εξαρτάται, ως προς την εκτέλεση ή τα αποτελέσματά της, από τη θέσπιση οποιασδήποτε μεταγενέστερης πράξης (απόφαση της 12ης Απριλίου 2005, Simutenkov, C-265/03, EU:C:2005:213, σκέψη 21).

- 151 Εν προκειμένω, ακόμη και αν υποθεθεί ότι οι διατάξεις τις οποίες επικαλείται η προσφεύγουσα έχουν άμεση εφαρμογή και ότι τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα δεν συνάδουν προς ορισμένες από αυτές τις διατάξεις, το άρθρο 99 της συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ρωσίας επιτρέπει σε κάθε περίπτωση τη θέσπισή τους. Πράγματι, κατά το άρθρο 99, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ρωσίας, ουδεμία διάταξη της εν λόγω συμφωνίας εμποδίζει ένα μέρος να λάβει μέτρα τα οποία θεωρεί αναγκαία για την προστασία των ζωτικών του συμφερόντων ασφαλείας, ιδίως σε καιρό

πολέμου ή σοβαρών διεθνών αναταραχών που συνιστούν απειλή πολέμου ή για την εκπλήρωση υποχρεώσεων τις οποίες έχει αναλάβει για τη διατήρηση της ειρήνης και διεθνούς ασφάλειας (βλ., συναφώς, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψεις 110 και 111).

- 152 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού, τα περιοριστικά μέτρα που περιέχονται στις προσβαλλόμενες πράξεις απέβλεπαν στην προώθηση της ειρηνικής επίλυσης της κρίσης στην Ουκρανία. Ο σκοπός αυτός συνάδει με τον συνιστάμενο στη διατήρηση της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας, σύμφωνα με τους στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 21 ΣΕΕ (απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 115).
- 153 Υπό τις συνθήκες αυτές, και λαμβανομένης υπόψη της ευρείας διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει στον τομέα αυτό, καλώς το Συμβούλιο έκρινε ότι η θέσπιση των επίμαχων εν προκειμένω περιοριστικών μέτρων ήταν αναγκαία για την προστασία των ζωτικών συμφερόντων ασφαλείας της Ένωσης καθώς και για τη διατήρηση της ειρήνης και διεθνούς ασφάλειας, κατά την έννοια του άρθρου 99 της συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ρωσίας (απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 116).
- 154 Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί ο τρίτος λόγος που προβάλλεται στην υπόθεση T-799/14.

Επί του τρίτου λόγου που προβάλλεται στην υπόθεση T-735/14 και επί του τέταρτου λόγου που προβάλλεται στην υπόθεση T-799/14, οι οποίοι αφορούν παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας και προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων της προσφεύγουσας

- 155 Η προσφεύγουσα επικαλείται, αφενός, παραβίαση της επιχειρηματικής ελευθερίας και προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας, που κατοχυρώνονται στα άρθρα 16 και 17 του Χάρτη, και, αφετέρου, παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη και ως γενικής αρχής του δικαίου της Ένωσης. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, κάθε μέτρο που προβλέπεται από πράξη της Ένωσης πρέπει να επιδιώκει ορισμένο θεμιτό σκοπό, να συνιστά κατάλληλο μέσο για την επίτευξη του σκοπού αυτού, να είναι αναγκαίο και να μη συνεπάγεται μειονεκτήματα δυσανάλογα προς τα οφέλη του. Εν προκειμένω, οι επίμαχες διατάξεις επιβάλλουν κυρώσεις οι οποίες στοχεύουν ακριβώς τα μη συμβατικά έργα της προσφεύγουσας, σε πλαίσιο εντός του οποίου ούτε προσάφθηκε στην προσφεύγουσα ότι διέπραξε παράβαση ούτε της παρασχέθηκε η δυνατότητα να προβάλει την άποψή της, γεγονός που απαιτεί ακόμη πιο αυστηρό έλεγχο υπό το πρίσμα των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της αρχής της αναλογικότητας.
- 156 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο, αμφισβητεί τα επιχειρήματα αυτά.
- 157 Κατά την προσφεύγουσα, τα μέτρα που απορρέουν από τις προσβαλλόμενες πράξεις συνιστούν δυσανάλογη προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων της, όπως αυτά προστατεύονται, μεταξύ άλλων, από τα άρθρα 16 και 17 του Χάρτη, δεδομένου ότι εμποδίζουν την ελεύθερη άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, χωρίς ο εν λόγω περιορισμός των δικαιωμάτων της να είναι αναγκαίος ή κατάλληλος για την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκει το Συμβούλιο.
- 158 Πρώτον, υπενθυμίζεται ότι, βάσει του άρθρου 16 του Χάρτη, «η επιχειρηματική ελευθερία αναγνωρίζεται σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές».

159 Δεύτερον, το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη ορίζει τα εξής:

«Κάθε πρόσωπο δικαιούται να είναι κύριος των νομίμως κτηθέντων αγαθών του, να τα χρησιμοποιεί, να τα διαθέτει και να τα κληροδοτεί. Κανείς δεν μπορεί να στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνον για λόγους δημόσιας ωφέλειας, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο νόμο και έναντι δίκαιης και έγκαιρης αποζημίωσης για την απώλειά της. Η χρήση των αγαθών μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς από το νόμο, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο προς το γενικό συμφέρον.»

160 Είναι όντως αληθές ότι τα δικαιώματα τα οποία αναγνωρίζονται στην προσφεύγουσα δυνάμει των άρθρων 16 και 17 του Χάρτη περιορίζονται αναμφισβήτητα από περιοριστικά μέτρα όπως τα επίμαχα εν προκειμένω (βλ., συναφώς και κατ' αναλογία, απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2016, NIOC κ.λπ. κατά Συμβουλίου, C-595/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:721, σκέψη 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

161 Εντούτοις, τα θεμελιώδη δικαιώματα που επικαλείται η προσφεύγουσα δεν αποτελούν απόλυτα προνόμια και μπορούν, ως εκ τούτου, να υπόκεινται σε περιορισμούς, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 28ης Νοεμβρίου 2013, Συμβούλιο κατά Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, σκέψη 121, και της 27ης Φεβρουαρίου 2014, Ezz κ.λπ. κατά Συμβουλίου, T-256/11, EU:T:2014:93, σκέψη 195 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

162 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, κατά το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, αφενός, «[κ]άθε περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζονται στον [...] Χάρτη πρέπει να προβλέπεται από το νόμο και να σέβεται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών» και, αφετέρου, «[τ]ηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, περιορισμοί επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνον εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων».

163 Επομένως, προκειμένου να συνάδει προς το δίκαιο της Ένωσης, κάθε περιορισμός στην άσκηση των επίμαχων θεμελιωδών δικαιωμάτων πρέπει να πληροί τρεις προϋποθέσεις. Πρώτον, ο περιορισμός πρέπει να προβλέπεται από τον νόμο. Τhoutέστιν, το επίμαχο μέτρο πρέπει να έχει νομική βάση. Δεύτερον, ο περιορισμός πρέπει να εξυπηρετεί σκοπό γενικού συμφέροντος που να αναγνωρίζεται από την Ένωση. Τρίτον, ο περιορισμός δεν πρέπει να είναι υπέρμετρος. Αφενός, πρέπει να είναι αναγκαίος και να τελεί σε αναλογία προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Αφετέρου, δεν πρέπει να θίγεται ο «πυρήνας», ήτοι η υπόσταση του σχετικού δικαιώματος ή ελευθερίας (βλ. απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2016, Rotenberg κατά Συμβουλίου, T-720/14, EU:T:2016:689, σκέψεις 170 έως 173 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

164 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι τρεις αυτές προϋποθέσεις πληρούνται εν προκειμένω.

165 Πρώτον, τα επίμαχα περιοριστικά μέτρα «προβλέπονται από τον νόμο» καθόσον θεσπίζονται με πράξεις που έχουν, μεταξύ άλλων, γενική ισχύ και διαθέτουν σαφή νομική βάση στο δίκαιο της Ένωσης καθώς και επαρκή αιτιολογία (βλ. σκέψεις 111 έως 128 ανωτέρω).

166 Δεύτερον, από τις αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 8 της προσβαλλόμενης απόφασης και την αιτιολογική σκέψη 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού προκύπτει ότι ο δεδηλωμένος σκοπός των προσβαλλόμενων πράξεων είναι να αυξηθεί το κόστος των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, καθώς και να προωθηθεί η ειρηνική επίλυση της κρίσης. Ο σκοπός αυτός συνάδει με τον συνιστάμενο στη διατήρηση της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας, σύμφωνα με τους στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 21 ΣΕΕ (απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 115).

- 167 Τρίτον, υπενθυμίζεται ότι η αρχή της αναλογικότητας, ως γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, επιβάλλει να μην υπερβαίνουν οι πράξεις των οργάνων της Ένωσης τα όρια του κατάλληλου και αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκει η σχετική ρύθμιση. Επομένως, όταν υφίσταται δυνατότητα επιλογής μεταξύ περισσότερων του ενός πρόσφορων μέτρων, πρέπει να επιλέγεται το λιγότερο επαχθές μέτρο, τα δυσμενή δε αποτελέσματα που προκαλούνται δεν πρέπει να είναι δυσανάλογα σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς (βλ. απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2016, Rotenberg κατά Συμβουλίου, T-720/14, EU:T:2016:689, σκέψη 178 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 168 Η νομολογία διευκρινίζει συναφώς ότι, όσον αφορά τον δικαστικό έλεγχο της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας, πρέπει να αναγνωρίζεται στον νομοθέτη της Ένωσης ευρεία εξουσία εκτίμησης σε τομείς οι οποίοι προϋποθέτουν επιλογές πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής φύσης εκ μέρους του, εντός των οποίων καλείται να προβεί σε σύνθετες εκτιμήσεις. Επομένως, η νομιμότητα ενός μέτρου το οποίο έχει ληφθεί σε αυτούς τους τομείς θίγεται μόνον αν το μέτρο αυτό είναι προδήλως απρόσφορο σε σχέση με τον σκοπό που επιδιώκει το αρμόδιο θεσμικό όργανο (βλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 146 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 169 Διαπιστώνεται συναφώς ότι υφίσταται εύλογη σχέση μεταξύ του περιεχομένου των προσβαλλόμενων πράξεων και του επιδιωκόμενου από αυτές σκοπού. Πράγματι, στο μέτρο που ο σκοπός αυτός είναι, μεταξύ άλλων, να αυξηθεί το κόστος των ενεργειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας που υπονομεύουν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, η προσέγγιση που συνίσταται στη στοχοποίηση της σημαντικότερης επιχείρησης του πετρελαϊκού τομέα, της οποίας εξάλλου η πλειοψηφία των μετοχών ανήκει στο Ρωσικό Δημόσιο, ανταποκρίνεται κατά τρόπο συνεκτικό στον εν λόγω σκοπό και, εν πάση περιπτώσει, δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως προδήλως απρόσφορη υπό το πρίσμα του επιδιωκόμενου σκοπού (απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 147).
- 170 Επιπλέον, είναι όντως αληθές ότι κάθε περιοριστικό μέτρο συνεπάγεται, εξ ορισμού, αποτελέσματα που θίγουν τα δικαιώματα της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης άσκησης των επαγγελματικών δραστηριοτήτων, προξενώντας έτσι ζημία σε πρόσωπα τα οποία δεν φέρουν καμία ευθύνη για την κατάσταση η οποία οδήγησε στην επιβολή των κυρώσεων. Αυτό το αποτέλεσμα έχουν, κατά μείζονα λόγο, τα στοχευμένα περιοριστικά μέτρα για τις οντότητες τις οποίες αφορούν (βλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 149 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 171 Εντούτοις, επισημαίνεται ότι η σημασία των σκοπών που επιδιώκονται με τις προσβαλλόμενες πράξεις, ήτοι η προστασία της εδαφικής ακεραιότητας, της κυριαρχίας και της ανεξαρτησίας της Ουκρανίας, καθώς και η προώθηση της ειρηνικής επίλυσης της κρίσης στη χώρα αυτή, οι οποίοι εντάσσονται στον ευρύτερο σκοπό της διατήρησης της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας, σύμφωνα με τους στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 21 ΣΕΕ, είναι ικανή να δικαιολογήσει αρνητικές συνέπειες, ακόμη και σημαντικές, για ορισμένους φορείς που δεν φέρουν καμία ευθύνη για την κατάσταση η οποία οδήγησε στην επιβολή των κυρώσεων (βλ., συναφώς, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψεις 149 και 150 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 172 Υπό τις συνθήκες αυτές, και λαμβανομένης υπόψη, μεταξύ άλλων, της προοδευτικής εξέλιξης της αυστηρότητας των περιοριστικών μέτρων που θεσπίστηκαν από το Συμβούλιο για την αντιμετώπιση της κρίσης στην Ουκρανία, η επέμβαση στην επιχειρηματική ελευθερία και το δικαίωμα ιδιοκτησίας της προσφεύγουσας δεν μπορεί να θεωρηθεί δυσανάλογη (βλ., συναφώς, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 150).
- 173 Μολονότι, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, ορισμένοι από τους εταίρους και τους αντισυμβαλλομένους της ενδέχεται να εξαναγκάστηκαν να παύσουν τις εμπορικές τους σχέσεις με την προσφεύγουσα, με αποτέλεσμα τη χρονική μετάθεση των μη συμβατικών έργων της τελευταίας στον πετρελαϊκό τομέα, και μολονότι τα εν λόγω μέτρα ενδέχεται να είχαν αρνητικό αντίκτυπο στο δικαίωμα ιδιοκτησίας των μετόχων της προσφεύγουσας και της μητρικής της εταιρίας, εντούτοις

πρόκειται ακριβώς για τον σκοπό των μέτρων που θεσπίστηκαν με τις προσβαλλόμενες πράξεις, οπότε κάθε επέμβαση στο δικαίωμα ιδιοκτησίας της προσφεύγουσας και στο δικαίωμά της για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας δεν μπορεί εν προκειμένω να χαρακτηριστεί ως δυσανάλογη.

- 174 Κατά συνέπεια, ο τρίτος λόγος που προβάλλεται στην υπόθεση T-735/14 και ο τέταρτος λόγος που προβάλλεται στην υπόθεση T-799/14 πρέπει να απορριφθούν, όπως και η προσφυγή στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 175 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να φέρει, πέραν των δικαστικών της εξόδων, τα δικαστικά έξοδα του Συμβουλίου, σύμφωνα με το σχετικό αίτημά του.
- 176 Επιπλέον, δυνάμει του άρθρου 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη και τα όργανα που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Επομένως, η Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Συνεκδικάζει τις υποθέσεις T-735/14 και T-799/14 προς έκδοση κοινής απόφασης.
- 2) Απορρίπτει την προσφυγή.
- 3) Η Gazprom Neft ΡΑΟ φέρει, πέραν των δικαστικών της εξόδων, τα δικαστικά έξοδα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 4) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Berardis

Spielmann

Csehi

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Σεπτεμβρίου 2018.

(υπογραφές)